

SÖKAREN

NR 6

1981

LÖSNUMMERPRIS 10:00 inkl. moms

Sökarens reporter har varit en vecka på Masesgården i Dalarna. Bilden, som tagits av Hans-J. Herbst, visar gästerna Anna Bond, t v, och Signe Eriksson vid matbordet med hälsokost. I övrigt i numret: intervju med parapsykologiprofessorn Martin Johnson, ett fall av multipel personlighet, Freya Sidanius, kooperationen, biologisk odling, kurser i Malmö, Martinus, Borgens förlag i Köpenhamn och tvångsomvändelse i USA.

EN VECKA PÅ MASESGÅRDEN

– ett hälso- och friskvårdscenter vid Siljan, sex kilometer från Leksand

Reportage Åsa Freij

Foto Hans-J. Herbst, Silja-Bild.

Att tillbringa semesterdagar på Masesgården är ingen dum idé, i synnerhet inte för den som är sökare, gillar vegetarisk kost men ogillar tobak, alkohol, dålig luft, vulgär musik samt ytliga och hårda omgångssätt, vilket allt finns i vår "normala" miljö.

I det ordinarie programmet på Masesgården ingår yoga, en aktivitet som ju tjänar syftet att skapa en harmonisk enhet av kroppen och själen. De själs-kroppsliga (psykosomatiska) sambanden hos människan är något viktigt för det unga paret Christer Persson och Laila Gandefelt, som driver Masesgården. Det är med tanke på de sambanden som de lägger upp verksamheten och väljer program.

Bland aktiviteterna på Masesgården finns "veckans tema", som innebär att ett särskilt ämne tas upp under en vecka, och då ges det möjlighet till fördjupning. Exempel på veckoteman är psykoterapi-personlighetsutveckling, organisk-biologisk odling, känslor och hälsa, meditation och självkännedom, astrologi, drömtydning, skapande dramatik. Det kostar extra att delta i temaprogrammen liksom att få särskilda behandlingar av olika experter som finns att tillgå, till exempel akupunktur, zonterapi, kiropraktik, ögondignostik, massage och hudvård. Men kostnaden är överkomlig: 75 – 250 kronor för ett temaprogram och omkring 65 kronor för en timmes specialbehandling. En veckas vistelse på Masesgården kostar annars 1.095 – 1.410 kronor (735 kronor för daggäst) inklusive mat eller fastedrycker samt hela det ordinarie programmet med gymnastik, yoga, hälsoskola, utflykter, släd- och skidturer vintertid och ört- och svampexkursioner sommartid, föredrag, matlagingsdemonstrationer, avspänningsövningar, samkväm, tillgång till bastu och motionsrum m m. Det går också att hyra skidor, cyklar och kanoter. Varje gäst kan också få en privat

pratstund med Laila och Christer och berätta om sina speciella problem, framföra önskemål och få råd om kost och behandling.

Små överraskningar, som att låta sitt eget pittoreska dalahem vara det okända målet för en utflykt och bjuda på varm Fo-ti-tieng (ett slags hälsokostnads ersättning för kaffe och choklad) med vispgrädde, är ett av Lailas och Christers sätt att ge gästerna den där lilla extra knorren på trivselsn. Trivselsn i sig själv är en läkande faktor, menar de. För trivselsn skull görs dukningen och matuppläggningsen med stor omsorg, och det ordnas samkväm med sång och musik. De svarar också "oh, ja" med övertygelse, när jag undrar om lyrikaftonen, som satts in mellan de mer renodlade hälsoprogrammen, också har med hälsan att göra. "Lyrik är bland de mest själsläkande medel som finns." "Profeten", en liten bok med visdomsord, ligger av liknande skäl framme lätt tillgänglig för var och en att bläddra i.

Stimulerande för gästernas allmäntillstånd är också de personer som arbetar på Masesgården. De vet att det inte bara är vad man gör, som betyder något, utan också hur man gör det, och hur man är själv. – Och för den skull fordras självkännedom. . .

Under min vecka på Masesgården ägnades temakursen åt meditation och självkännedom. Den leddes av Anna Bornstein, som för första gången gästade Masesgården. Hon underströk att man alltid måste börja inne i sig själv. All förändring kommer inifrån. Ens nuvarande förhållanden är till stor del resultatet av ens tidigare handlingar och tankar. Genom att lära känna orsakerna inom sig själv kan man så småningom övervinna sina svårigheter och gå vidare. Vi är medskapare till den värld vi lever i. Detta är en praktisk tillämpning av mentalismen, vars främsta förespråkare är den engelska filosofen Paul

Brunton. Det var också på dennes böcker som Anna byggde sin kurs. Hon är själv författarens svenska översättare och har ägnat många års studier åt hans filosofi.

Ungefär en tredjedel av Masesgårdens gäster deltog i Annas kurs. Det var en bra uppslutning. För några var det första gången de nalkades en filosofi av detta slag. Intresset för djupare andlig kunskap har funnits där under ytan, men som det så ofta är för sökare i början av vägen, har man saknat likasinnade att utbyta tankar med.

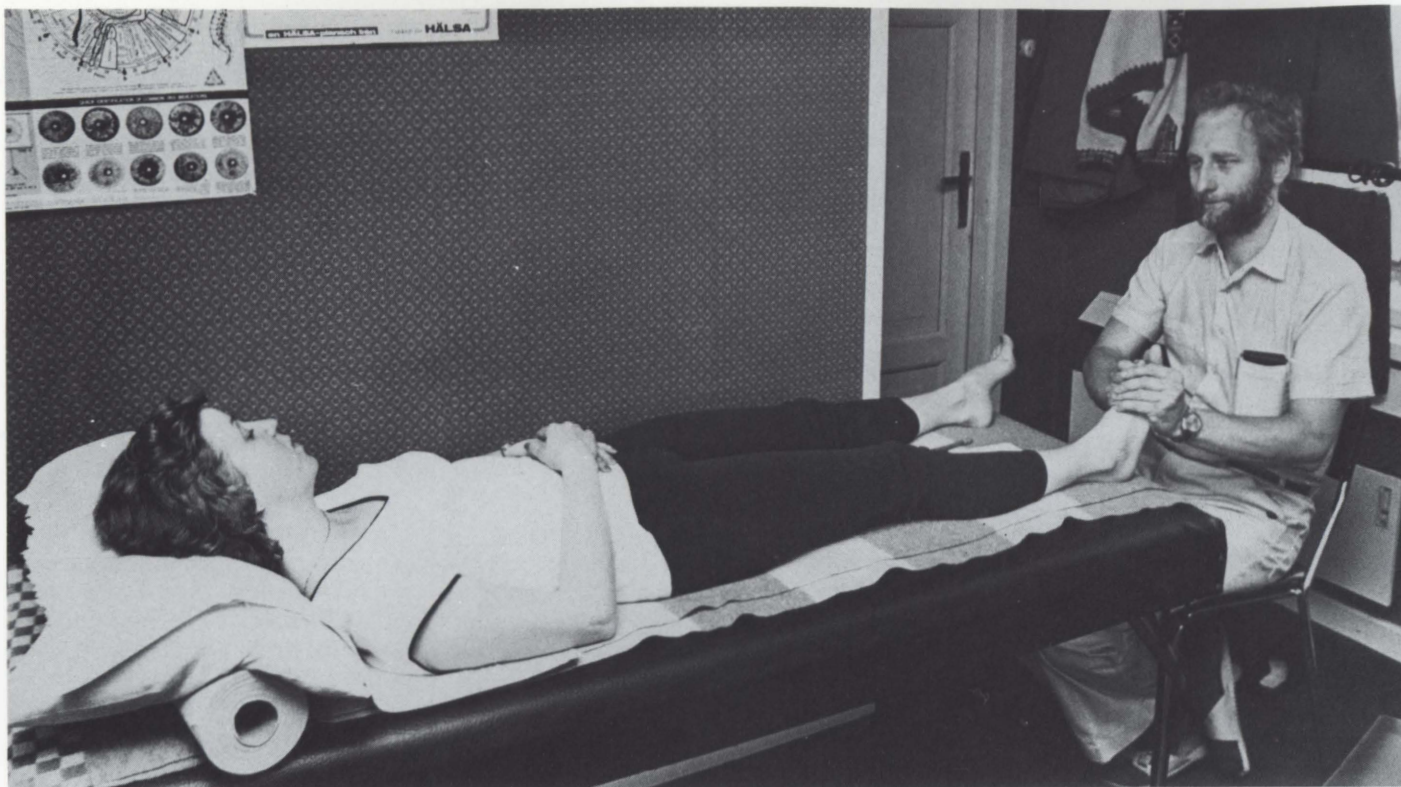
Paul Brunton visar logiskt och enkelt hur vi inte kan vara vår kropp, inte våra tankar – utan att vi är något som har kroppen och tankarna. En möjlighet att uppleva detta är i meditation. Kursdeltagarna fick också en första introduktion i meditationens svåra konst. Några hade dock redan mediterat under kortare eller längre tid.

– Bara en kort glimt av det inre, eviga jaget bortom kroppen och personligheten räcker för att i grunden förändra ens värderingar och syn på tillvaron, framhöll Anna. Vi dömer inte längre oss själva och våra medmänniskor efter ålder, utseende och prestationer. Livet får en förklaring och det blir meningsfullt att sätta den andliga utvecklingen som främsta mål – inte karriär eller materiella ägodelar. Om alla hade denna insikt, skulle världen se annorlunda ut. Men vi kan inte göra annat än börja med oss själva.

Även gymnastikdirektören Lars Kihlman berörde det mentala livet i de fysiska övningar han ledde, inte minst i avslappningsövningarna. Han tog också upp de fantastiska resultat man uppnått inom idrotten genom självsuggestion, genom att låta de inneboende krafterna komma fram. Och han förklarade att kroppssjukdomar kan fås att försvinna med hjälp av självsuggestion och nämnde i det sammanhanget att vissa moderna proteser

Med yogaövningar vill man bl a skapa en harmoniskt fungerande helhet av kroppen och själen.

Sten Elis Karlsson är bl a reflexolog. På bilden ses han behandla Gullbritt Brunefors.

stys av tankekraft, dvs de impulser som tankarna ger kroppen och som kan registreras av känsliga instrument. Lars Kihlman kom en gång till Masesgården av en slump, på semester, men fann att den var rätt plats för honom att arbeta på. Och Christer och Laila fann att han var rätt man för Masesgården.

En annan av Masesgårdens medarbetare är Sten Elis Karlsson, som arbetar med reflexologi, akupressur, kiropraktik, homeopati m m. Han hade tidigare hälsokostaffär och naturläkarpraktik i Flen, men så hittade han Masesgården och nu får hans gamla patienter ta sig till Dalarna!

– Reflexzonterapi hjälper, säger han. Det är överlägset det mesta i behandlingsväg, men det behövs ofta både långa och många behandlingar.

Sten Elis beklagar att så många inte känner till reflexzonterapi utan dras med krämpor år efter år i onödan. Han hoppas att den dag ska komma när legitimerade läkare och naturläkare samarbetar och patienter kan få ersättning från sjuk-kassan för behandling med reflexologi och homeopatiska medel.

Hur kan man beskriva reflexologi?

– Det är en rad behandlingsformer vars gemensamma nämnare kan uttryckas med ordet *fjärrverkan*, svarar Sten Elis. I kinesernas urgamla behandlingsmetod akupunktur är teorin att verkan i ett organ åstadkommes genom att nålar sticks in i huden på bestämda

punkter på kroppen, avlägsna från organet ifråga, eftersom det finns samband mellan dessa punkter och organen. Zonterapi fungerar på liknande sätt. Den avsedda verkan frambringas här genom massage på bestämda punkter på kroppen, framför allt på fötterna, och bygger alltså på att det finns ett speciellt samband mellan huden och avlägsna kroppsdelar och inre organ.

– Vid akupressur använder man sig av tumtryck på huden med lätt roterande och vibrerande rörelser på de olika meridianerna. I människokroppen cirkulerar energin i exakt lokalisierbara strömmar tätt under huden. Dessa banor kallas meridianer.

Även homeopati arbetar Sten Elis med. Detta är – förklarar han – en terapeutisk metod som bygger på likhetslagen: ett medel som framkallar speciella sjukdomssymptom, botar i homeopatiskt utspädd form en sjukdom med dessa symptom.

– Den homeopatiska medicinen är effektiv. Det finns en beprövad erfarenhet och upprepbara vetenskapliga undersökningar som stöder den. Den är också ogiftig, ger inga biverkningar, och den är individuell, tar hänsyn till den psykosomatiska helheten hos patienten.

De psykosomatiska sambanden är något viktigt för en naturläkare. Sten Elis säger:

– Människor kommer och talar om sina fysiska besvär, men i minst 80 procent av fallen är det i själen som de verkliga orsakerna till ohäl-

sa finns. Det brukar komma fram förr eller senare. Medmänsklighet och vänlighet är det första de behöver möta. Och alla behöver slappna av för att någon behandling ska kunna verka. Därför är det så viktigt med helhetsbehandling. Kanske börjar vi med massage och slutar med samtal som leder till att patienten börjar förstå sig själv och de verkliga orsakerna till sina problem. Och jag brukar inte ge mig förrän jag känner att de kommer att gå hem och ta itu med dem.

Sten Elis har en intressant filosofi om sambandet mellan själen och kroppen. Så här kan den läggas ut:

– Slappna av, bli tyst och lugn och samlad! Och när du blivit samlad och lugn, rikta då en fråga till ditt onda, exempelvis "varför värker min rygg?" eller "hur ska jag få balans i mitt liv?". Med meditation får du svar. Kanske måste du fråga "vad är det jag inte vet som jag måste veta?" eller "vilken fråga är det jag behöver ställa?"

– Varje gång du får en känsla av visshet, "jag vet att jag vet", lär du dig mera om hur ditt medvetande talar till dig.

– En väg att få information från det inre är genom drömmarna, säger Sten Elis också. Skriv ner din fråga, innan du går till sängs. Skriv sanningen – detta är mycket viktigt – annars hindras sanningen från att tränga igenom i drömmen!

– Var övertygad om att sanningen ska hjälpa dig att bli frisk! Då blir det lättare för den att uppenbara sig i dina drömmar. När du skri-

vit ned din fråga, upprepa då tyst för dig själv, eller högt, medan du sjunker in i sömnen: "I natt ska jag komma ihåg drömmen i vilken mitt inre jag ger mig svaret på min fråga. När jag vaknar kommer jag att skriva ner den."

– Genom att rådfråga ditt undermedvetna bereder du större plats i medvetandet för sanningen. Ju ivrigare du är att få veta sanningen, desto klarare talar den till dig!

Om den helande processen säger Sten Elis att den är ett sätt att återta makt.

– Ditt psyke är din egen läkare. Du kan med destruktiva tankar bryta ned din hälsa både fysiskt och psykiskt. Men med motsatsen, uppbyggande och positiva tankar, kan du också skapa fysisk och psykisk hälsa.

– Bakgrunden till detta är antagandet att liksom ditt sinne, ditt psyke, är medvetande, så har också varje cell i din kropp ett slags medvetande. Medvetande påverkar alltså annat medvetande.

– Tala med din kropp och låt den tala om hur du kan bota den. Det ligger ett budskap i sjukdomen. Ställ en fråga och lyssna efter svaret. Frågan kan lyda: "Varför är jag sjuk? Vad är det du försöker tala om för mig, vad är det som gått snett i mitt liv?" Fråga det sjuka stället hur det ska botas.

– Hur ska helandet gå till? Lyssna efter svaret! Gör så här: Med tanke på den del som är ur balans eller skadad, säg till dig själv: "Dag för dag på alla vis blir jag bättre och bättre", inrikta tanken på detta, ha ett positivt helande, uppbyggande tänkande.

– Den positiva tanken bygger upp ditt medvetande till ett psykiskt medvetet tillstånd.

– Lev med den positiva tanken och det ska gå dig väl!

Så lär Sten Elis Karlsson.

*

Laila och Christer och deras vänner och medarbetare på Masesgården hoppas att samhället en dag ska ha nått så långt i sin utveckling att vi inte längre behöver hälsohemmen, dvs inte i deras nuvarande form. De ser fram emot en tid då det ska vara en självklarhet för alla att leva rätt och ha en själslig förankring och insikt. Då skulle hälsohemmen kunna omvandlas till kraftcentra, där människor samlades för att producera i stället för att konsumera, där meningsfulla uppgifter initierades och verkställdes. Verkligt meningsfulla uppgifter i mänsklighetens tjänst är också de bästa terapierna.

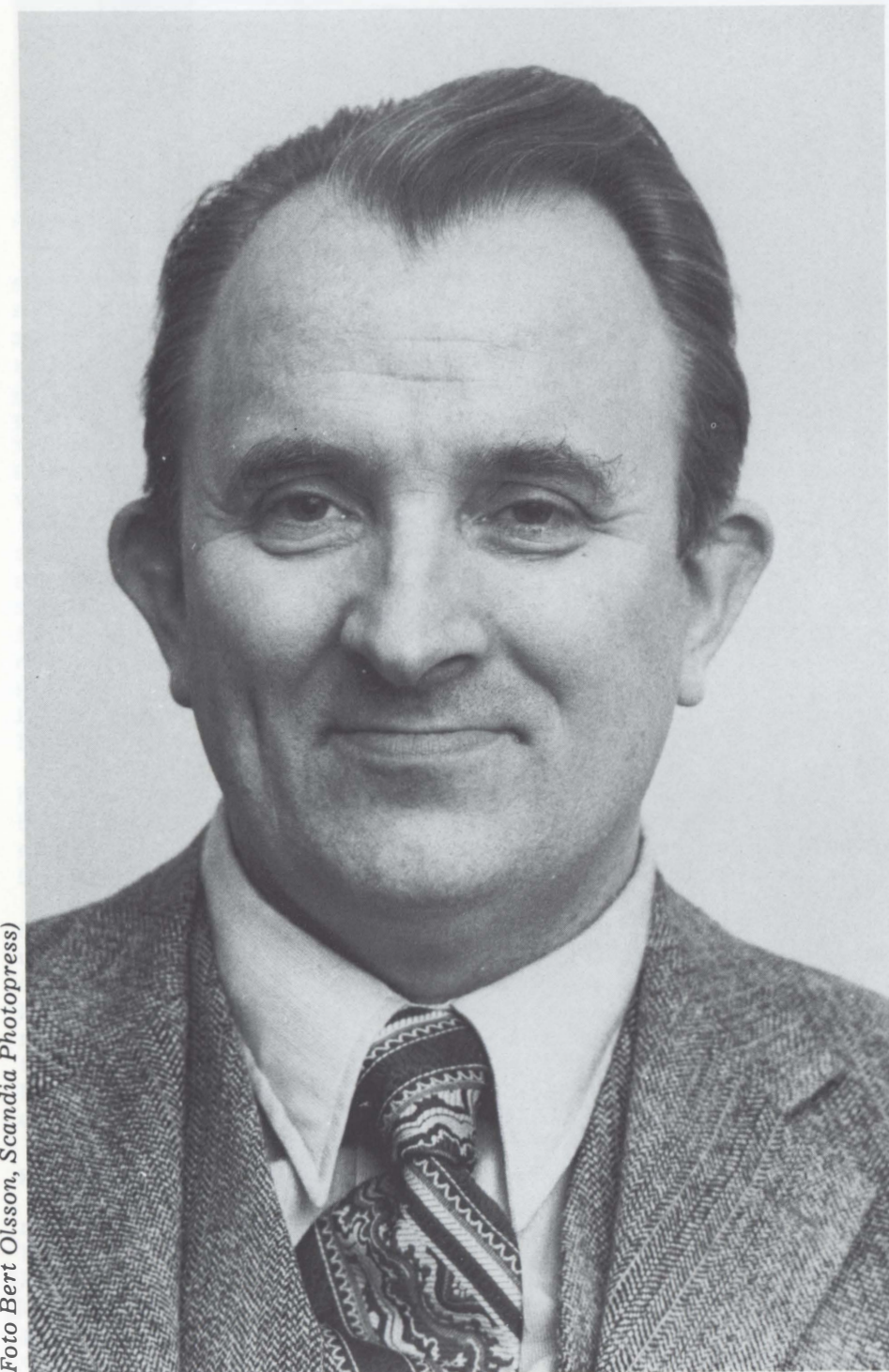

Christer Persson och Laila Gandefelt. – Adressen till Masesgården är Grytnäs by, 793 00 Leksand. Tel. 0247/122 31.

PSI – EN OSANNOLIK VERKLIGHET?

Samtal med Martin Johnson, professor i parapsykologi i Utrecht, Holland.

Av Nils Wiklund

(Foto Bert Olsson, Scandia Photopress)

Martin Johnson

Nils Wiklund: Anser du att hypotesen att psi inte existerar är värd att granskas seriöst? (Psi = telepati, klärvoajans, prekognition och psykokinesi.)

Martin Johnson: Jag intar den bland parapsykologer ganska ovanliga hållningen att det inte är slutgiltigt avgjort att psi existerar. Jag upplever i hög grad vad John Beloff har kallat *Rushtons dilemma*. Rushton är en mycket framstående fysiolog. När han konfronteras med parapsykologin, upplever han en *kognitiv dissonans*: å ena sidan har han svårt att föreställa sig att sådana fenomen kan existera, men å andra sidan har han – ställd inför bevismaterialet – också väldigt svårt att tänka sig att alltsammans skulle vara fabricerat.

Ja, båda alternativen är otroliga!

Däremot håller jag inte med C. E. M. Hansel (brittisk professor i psykologi). Jag tycker att han gör det alltför enkelt, när han menar att eftersom psi är något mycket osannolikt, så beslutar jag mig för att det inte existerar. Om man tänker på existerande fenomen inom teoretisk fysik, så är kvasarer mycket osannolika, liksom åtskilliga av elementarpartiklarna, i synnerhet med utgångspunkt från den klassiska fysiken. Så det osannolika kan ibland befinnas vara verklighet. Jag menar därför att det blir ett högst personligt ställningstagande både för Hansel, som säger att psi inte existerar, eftersom dess existens är osannolik, och för mig, som säger att jag trots allt tror att psi existerar. Ungefär samma situation råder inom kosmologin, när man beslutar sig för vilken skapelsehistoria i astrofysisk mening man tror på. Man gör vissa antaganden, åberopar vissa observationer, och sedan beslutar man sig för vilket tänkesätt man anser är mest tilltalande eller fruktbart.

NW: Du anser alltså att hypotesen

att psi inte existerar är värd att undersöka?

MJ: Låt mig säga så här: Det är inte uteslutande negativt, tycker jag, att vetenskapsmän har bildat en sammanslutning för att pröva påståenden om paranormala fenomen, *The Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal* (kommittén för vetenskaplig undersökning av påstådda paranormala fenomen).

NW: Men är inte det egentligen en uppgift för *Parapsychological Association* (den internationella sammanslutningen för parapsykologer)?

MJ: Jag tycker att den kritiska granskningen skall åligga fackmännen. Men det enda jag egentligen har emot den där sammanslutningen är att de accentuerar "scientific" (vetenskaplig). Det tycker jag är litet övermaga. Med ordet "vetenskaplig" i kommitténs namn vill man tydligen säga att det inom den sammanslutningen är första gången som det sker en vetenskaplig granskning av psi-fenomen – en inställning som jag betraktar som klart osaklig.

Men visst uppvisar parapsykologins historia många drag som kanske med rätt kan betecknas som ovetenskapliga. För bara några år sedan, när Uri Geller stod på sin höjdpunkt och när parapsykologer red på den ockulta vågen, förutsade jag att det skulle komma en bakstöt – och fick rätt. Jag anser att alltför många som kallade sig parapsykologer var för slappa och okritiska bara för att det var bekvämt eller också ur policy-synpunkt kunde anses bra. Sedan har det kommit bakslag, inte minst våren 1979, då det faktiskt var så att *Parapsychological Association*s medlemskap i AAAS (den amerikanska sammanslutningen för vetenskapens främjande) blev hotat av J. A. Wheeler. Wheeler är en mycket framstående teoretisk fysiker, men han blir i mitt tycke orationellt arg när sådana begrepp som "hidden variables" (dolda variabler) och "medvetande" förs in i diskussionen. Men å andra sidan tycker jag att parapsykologer inte sällan varit påfallande amatörmässiga, när de under senare år gett sig in i resonemang om den teoretiska fysiken, vilket gjort att Wheeler kunnat konstatera att det här är fråga om struntprat. I den etablerade vetenskapens namn har han tyckt sig ha rätt att reagera. Men jag tror att *Parapsychological Association* kommer att förbli associerad med AAAS, bland annat på grund av att parapsykologerna arbetar med metoder som definitivt måste kallas vetenskapliga.

NW: Du brukar hävda att en forskare bör kunna ange under vilka förutsättningar han är beredd att överge en viss hypotes – att detta är ett rimligt krav på intellektuell hederlighet. Kan du skissera under vilka förutsättningar man kan lämna hypotesen att psi existerar?

MJ: Det här komplexet är litet för omfattande och komplicerat för att utsättas för den formen av falsifikation. Man kan troligen inte bevisa "the negative", dvs att någonting inte existerar. Men mera specifika hypoteser, vilka finns inom parapsykologin, skulle jag vilja pröva i en form av organiserat samarbete mellan olika parapsykologer. Jag har länge tänkt att man kunde ha forskningsprogram som olika laboratorier kom överens om under en viss period, och jag tror att det vore möjligt att komma överens om vilket utfall eller resultat som skulle anses tillräckligt för att betraktas som fruktbart. Om då ett laboratorium når resultat till skillnad från alla andra laboratorier och det laboratoriet sedan lånar ut sina forskare, vilka gör experiment i något annat laboratorium utan att kunna upprepa tidigare resultat, då tycker jag att de första resultaten är så osäkra att man inte bör fästa något avseende vid dem.

Frågan hur man skulle kunna visa att det inte finns några psi-fenomen har jag ofta ställt mig, men jag kan inte ge något rimligt svar på den. Det enda jag tycker man kan säga är att om upprepbarheten och förmågan att producera fenomen är så dålig som nu och inte förbättras, då måste man konstatera att parapsykologin befinner sig i en kris. Min uppfattning är att om det inte sker några väsentliga framsteg inom de närmaste tio åren, då kommer parapsykologin sannolikt att hamna i en verklig kris. Ja, jag vill säga att parapsykologin redan nu befinner sig i en kris. Det har den i och för sig alltid gjort, men när den nu fått mer erkännande, vilket varit en trend från slutet av 1960-talet, men kanske inte motsvarat förväntningarna, så föreställer jag mig att universitet och forskningsråd i framtiden inte kommer att vara villiga att stödja den, vilket redan nu är mycket sällsynt att de gör. Parapsykologisk forskning har ju i stor utsträckning bestått av mer eller mindre privata projekt, vilket gör att ekonomiska problem lätt kan uppstå.

NW: Vad anser du om "the faggot theory" (buntteorin) åsikten att alla parapsykologiska experiment med positivt resultat tillsammans, eller tagna i klump, skulle ge ett överväldigande stöd för psi-fenomenens

existens?

MJ: Det sättet att tänka är inte helt kongenialt med mitt eget. Det avgörande är kvaliteten på experimenten.

NW: Tar du avstånd från "the faggot theory"?

MJ: Ja, delvis. Kedjan är ej starkare än dess svagaste länk.

Men det finns trots allt parapsykologiska experiment som är åtminstone lika väl kontrollerade och genomförda som experiment inom ordinär psykologi. Theodore X. Barber, som jag blivit god vän med på senare år, betonar att om han vill läsa om experiment med god design inom beteendevetenskaperna, så går han till de parapsykologiska tidskrifterna. Jag menar att många konventionella psykologer underskattar parapsykologisk metodik kolossalt. Men sedan är det en annan sak att det inte räcker med en bländande uppvisning av metodologi om "the yield", dvs antalet experiment med positivt resultat, är mycket lågt.

NW: Vilka hittills gjorda experiment kan man främst stödja sig på om man säger att psi existerar?

MJ: Det finns några forskningsprogram med persistenta positiva fynd, åtminstone en ganska hög grad av rapporterad "yield", dvs det finns experiment som åter och åter ger positiva resultat. Till den kategorin vill jag räkna Helmut Schmidts experiment från början av 1970-talet. (Se Martin Johnson: *Parapsykologi*, sidorna 139–141!) Det är en serie studier som är metodiskt mycket välgjorda och där det från statistisk synpunkt såvitt jag vet inte finns något att anmärka och där den automatiska registrering av resultat har varit näst intill idiotsäker. Dessutom har de under senare år knutits till en teori, nämligen Helmut Schmidts egen version av den s k "observationsteorin". Kontrollen har varit ovanligt god, men ej "fool-proof". Den metod Schmidt använder för att få fram "slumptal" är den förnämsta man känner till idag, naturens egen, nämligen det spontana sönderfallet av radioaktivt material. Man har inte byggt på färdiga slumptalsserier i tabeller eller dylikt. Det är en styrka. En svaghet är att några har försökt att upprepa Schmidts resultat utan att lyckas, bland dem Beloff och Brian Millar. Millar tror att psi-källan är Helmut Schmidt själv. Det leder till vissa intressanta tankar. Parapsykologer har trott att ett avslappnat tillstånd skulle främja psi, liksom att en entusiastiskt merande försöksledare skulle öka sannolikheten för positiva resultat. Men Schmidt är en ganska blyg, li-

tet "torr" försöksledare, som inte rimligen kan beskrivas som karismatisk. Det enda som skulle kunna torpedera hans resultat är om han erkänner sig ha fuskat eller om någon kan visa att han manipulerat med dataregistreringen eller dylikt. Med den grad av avvikelser från slumpförväntan, som finns i hans experiment, är det rätt svårt att tänka sig att de positiva resultaten skulle bero på selektiv rapportering (dvs att endast de experiment publicerats, vilka "råkat" få positiva resultat).

Den typ av experiment som varit mest framgångsrika hittills är de sk ganzfeldstudierna, dvs experiment där mottagarens ögon är täckta med tex halverade ping-pong-bollar så att endast ett jämnt och enahandljus når ögonen. (Även ljudintryck tas bort på ett liknande sätt.) Beträffande ganzfeldstudierna är läget följande. Där finns en begriplig förklaring varför denna stimulusminskning skulle leda till bättre psi, men man måste komma ihåg att detta endast är ett antagande. När man ser på dessa studier, är de mycket fina. Det är ju faktiskt flera forskare och laboratorier som nått liknande resultat, vilket gör ganzfeldstudierna till de mest hoppfulla experiment som finns vad gäller upprepbarhet och interlaboratoriemässiga resultat (dvs att ett laboratorium kan upprepa vad ett annat har gjort).

NW: Anser du att ganzfeldstudiernas metodologiska nivå generellt är så hög att där finns stöd för psi-fenomenens existens?

MJ: Här är mitt svar mycket diplomatiskt: Det kan egentligen endast framtiden visa.

NW: Finns det fler experiment som ger starka stöd för psi-fenomenens existens?

MJ: Jag tycker att studier gjorda av Rex Stanford är mycket gedigna från experimentalspsykologisk synpunkt, och många av dem har fått klart signifikanta resultat. De stöder klart psi-hypotesen, såvida inte data är manipulerade på något sätt. Han tillhör de forskare som nästan alltid rapporterar positiva resultat.

John Palmer är en annan parapsykolog som jag har respekt för. Han är en kompetent forskare och inte alls okritisk. Hans resultat är ej sällan negativa. Han har bland annat gjort psykofysiologiska experiment där han – i likhet med Stanford – funnit att alfa-vågor i EEG tycks vara psi-främjande, även om det inte rör sig om några stora avvikelser från slumpen.

(Sedan nämner Martin Johnson "DMT-studierna" samt experiment av Broughton & Millar, Kelly och

Hartwell som exempel på betydelsefulla parapsykologiska experiment. Men hans muntliga framställning är både kortfattad och teknisk och utelämnas därför här.)

NW: Du har nämnt en rad experiment. Anser du att stöden för existensen av psi skulle minska märkbart om felkällor upptäcktes i något eller några av dessa experiment?

MJ: Ja, absolut. Det skulle definitivt inverka på min bedömning av den experimentella parapsykologins stöd för psi.

NW: Men Hansels kritik är du inte imponerad av?

MJ: Nej. Alla bör visserligen känna till vad han säger, men hans långa rad av antaganden är mycket generösa mot honom själv. Han gör tex antaganden om hur en viss byggnad, där Pearce-Pratt-serien en gång i tiden genomfördes, såg ut och om hur ett fönster var placerat på ett sätt som tydligen inte stämmer med verkligheten. Det är sannolikt att G. Pratt har rätt i att det inte fanns en sådan möjlighet för försökspersonen att fuska genom att kika in genom ett fönster, som Hansel påstår.

NW: Vad anser du om de tjeckiska experimenten med Pavel Stepanek?

MJ: Många parapsykologer, bland dem Beloff, hänvisar till de experimenten som varande bland de solidaste som finns. Ett stort antal experimentatorer nådde statistiskt sett ytterst osannolika resultat som gick i samma riktning, men designen av experimenten förefaller mig något oklar. Uppriktigt sagt vet jag inte vad i utfallen som kan bero på psi, och vad som kan bero på oidentifierade felkällor, tex av typen sensoriska läckor eller ledtrådar.

NW: Det är ju väldigt betydelsefullt att det finns välgjorda experiment inom parapsykologin. J. B. Rhine ansåg ju i början att om ett experiment är välgjort, så kan man plocka in praktiskt taget vem som helst som försöksperson och ändå få positivt resultat.

MJ: Jag tror inte att den uppfattningen är riktig. Det kan ju vara så att psi, om det existerar, är något mycket sällsynt. Personligen tror jag inte att man kan ta in vem som helst i ett parapsykologiskt laboratorium och producera psi-resultat. Om det vore så, borde rimligen inte frågan om existensen av psi fortfarande vara ett problem. Inte ens personer som ibland uppvisar avvikelser från slumpen, vilka är svåra att förklara, har en förmåga som hela tiden är konstant. Och de som påstår sig ha psi-förmåga brukar vid kontrollerade experiment som regel inte få resultat som talar för

Vi beräknar din BIORYTM

För endast 39:- kr datorberäknar vi din biorytm för ett år framåt. Sätt in beloppet på vårt postgiro 21 41 15-8 så kommer utskriften efter ungefär en vecka. OBS! Glöm inte att ange födelsedatum på inbetalningskortet! Biorytmen börjar på leveransdagen om du inte begär en annan startdag. (Vill du hellre beställa mot postförskott tillkommer 7:- kr i expeditionsavgift).

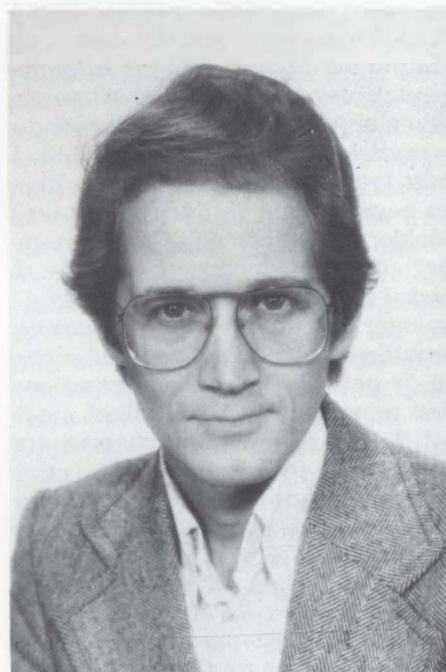
JenData
Karl Johansgatan 98 · 414 51 Göteborg

psi. Det där är ett stort problem.

NW: Så det ser inte ut som om parapsykologerna skulle hitta det upprepbara experimentet?

MJ: Min uppfattning är att vi fortfarande är långt från ett upprepbart experiment. Observera dock att begreppet upprepbart experiment vetenskapsteoretiskt sett inte alls är ett okomplicerat problem även om vi ger begreppet en operationell innebörd!

Anm. Nils Wiklunds samtal med Martin Johnson har skett i samband med en undersökning, som Wiklund håller på med, rörande ledande parapsykologers uppfattning om vilka hittills gjorda experiment som är mest övertygande som stöd för psi. Intervjun har inte varit avsedd att publiceras i en tidskrift med en allmän läsekrets. Därför är flera fackuttryck oförklarade, och uppläggnings av de diskuterade experimenten blott antyds. För ytterligare informationer hänvisas till Martin Johnsons bok *Parapsykologi* (Zindermans 1980).

Nils Wiklund

Hypnos är ingen kungsväg till sanningen

"Mycket som sägs under regressionshypnos är fantasier."

"Det är omöjligt att ljuga under hypnos." Det anser James A. Harder, en amerikansk UFO-forskare (eg. professor i ingenjörsteknik) som har hypnotiserat flera UFO-vittnen. Hypnos har även använts av psykologen R. Leo Sprinkle för att få fram fakta om UFO-händelser.

Flera forskare, bland dem den brittiske läkaren Arnall Bloxham, har använt hypnos i syfte att få kännedom om människors tidigare inkarnationer (boken "Ett liv – många liv" av Jeffrey Iverson, Lindelövs förlag 1979).

Ett mycket omskrivet amerikanskt UFO-fall, där hypnos använts, är Betty och Barney Hill. De iakttog i mitten av 60-talet ett okänt lysande föremål, erfor minnesförlust för en kort period därefter, och en tid senare försattes de i hypnotiskt tillstånd, varunder de berättade att de blivit kidnappade av UFO-varelser.

Den som utförde hypnosen var en ansedd psykiater i Boston, dr Ben Simon. Denne menar dock att det som Betty och Barney Hill berättade, när de var hypnotiserade, endast var fantasier. Han har förklarat att "hypnos inte är någon magisk väg till sanningen".

UFO-skeptikern Phil Klass har intervjuat dr Simon, som sagt honom att makarna Hill säkerligen såg ett skarpt ljussken på natthimlen, vilket skrämde dem, men att den fortsatta berättelsen om kidnappningen var ihopfantiserad.

Simon spelade upp några band för Phil Klass, där Barney under hypnos berättade hur han såg ett skarpt sken. Händelsen återupplevdes i det hypnotiserade tillståndet, och man kunde höra fruktan i Barneys röst. Dr Simon sa att han aldrig tidigare haft en patient som blivit så upprörd under hypnos. Men när Betty och Barney under hypnos beskrev hur de togs ombord på rymdskeppet av främmande varelser med underligt utseende, då var rösten avslappnad och oengagerad – som om de beskrev ett besök på något närbeläget shoppingcenter. Denna skillnad var ett

av dr Simons skäl för sin uppfattning.

Som skrivits om ett par gånger tidigare i Sökaren har Alvin H. Lawson, professor i engelska, låtit hypnotisera människor som inte säger sig ha haft någon UFO-upplevelse men som i det hypnotiska tillståndet tillsagts att de stött på UFO och UFO-varelser. De har av hypnotisören uppmanats att berätta om sin upplevelse. De har då pratat om precis samma slags händelser som de hypnotiserade personer gjort som sagt sig haft en verklig UFO-upplevelse, men förlorat minnet av större delen av händelseförloppet. Resultatet visar, enligt Lawson, att man bör vara försiktig med att tolka vad som sägs under hypnotisk regression av UFO-vittnen. Ett hypnotiserat vittne kan, anser han, blanda ihop egna fantasier och verkliga erinringar – utan att varken vittnet självt eller hypnotisören är medveten om detta.

Martin T. Orne, en tidigare president i *International Society of Hypnosis*, är en internationellt erkänd auktoritet när det gäller hypnos. I en uppsats i *International Journal of Clinical and Experimental Hypnosis*, oktober 1979, om bruk och missbruk av hypnos i rättsfall skriver han att experiment har visat att vittnesmål under hypnos är otillförlitliga. "Det är möjligt att simulera hypnos och lura även mycket erfarna hypnotisörer." Det är också möjligt för personer i djupt hypnotiskt tillstånd att medvetet ljuga, upplyser Martin Orne.

Orne skriver också att hypnotiska suggestioner på en person att återuppleva tidigare händelser sätter en press på honom att ge upplysningar om händelser varom få, om ens några, verkliga minnen finns – i synnerhet blir det en press när suggestionerna åtföljs av frågor om specifika detaljer. De hypnotiska suggestionerna kan friska upp personens minne och ge en del ytterligare faktiska informationer, men de får honom också att fylla i detaljer som är plausibla, men består av andra minnen eller av fantasier. Orne anser att det är ytter-

ligt svårt att veta vad, av det som sägs under hypnos, som är korrekt och vad som är ihopfantiserat.

Det är Ornes uppfattning att det inte går att dra några slutsatser av enbart upplysningar under hypnos. Det behövs oberoende bekräftelser. Han skriver också att när den hypnotiserade får prata fritt, då framkommer de mest tillförlitliga upplysningarna, men också de minst detaljerade. Men ju mer vittnet utfrågas om detaljer av hypnotisören, desto fler detaljer kommer fram – men med en markant minskning av tillförlitligheten.

Orne skriver också om "pseudominnen", som under hypnosen kan skapas av sådant som en person läst eller hört och som införlivas med minnesbanken och sedan uppfattas som om händelserna verkligen ägt rum. Phil Klass menar att när UFO-undersökare som är för UFO gör undersökningar med hypnos, så kan det skapas sådana "pseudominnen" av UFO-händelser, vilka sedan kan få ett vittne att berätta en övertygande historia, när han kommit ur hypnosen. Orne: "Om hypnotisören har en tro om vad som verkligen hänt, är det ytterligt svårt för honom att undvika att oavsiktligt leda den hypnotiserades erinring så att denne till slut 'kommer ihåg' det som hypnotisören tror verkligen har hänt."

Den roll som fantasin spelar i hypnos har dokumenterats av Josephine R. Hilgard i *"Personality and Hypnosis: A Study of Imaginative Involvement"* (1979), University of Chicago Press.

Källa: En artikel av Phil Klass i vårnumret 1981 av *the Skeptical Inquirer*.

Ett djupare inträngande i livet tycks inte kunna vinnas för mindre pris än uppoffrandet av den sorglöst ljusa livsstämning, som bär hälsans färg på sin kind.

Biskop Torsten Bohlin

EVELYNS TRE ANSIKTEN

Ett fall av multipel personlighet

En amerikansk kvinna har tre olika personligheter, eller ego-tillstånd, som växelvis härskar i medvetandet.

Det finns ett välbekant fall av multipel personlighet, som psykiatriskt behandlats av C. H. Thigpen och H. M. Cleckley, vilka också skrivit en bok om det, "Evas tre ansikten" (Gebers 1959). Boken har även blivit underlag för en film.

"Evelyns tre ansikten" är ett liknande fall, också från Amerika. Det behandlades, framgångsrikt, av Robert F. Jeans i slutet av 1960-talet. I *Journal of Abnormal Psychology*, nr 3, 1976, finns några artiklar om det.

Fallet Evelyn är ett av tre fall av multipel personlighet som Jeans träffat på i sin psykiatriska verksamhet. Patienten är en kvinna som visar flera, men huvudsakligen tre, olika personligheter, vilka framträder som tre skilda egotillstånd. Varje egotillstånd har sina karakteristiska attityder, förmågor, minnen, associationer, känslor, sätt att resonera och att uppträda, vilka skiljer sig från de andra egotillstånden.

*

I december 1965 sökte Gina Rinaldi (ett täcknamn) upp psykiatern Robert F. Jeans på grund av mentala störningar som hon led av: hon gick i sömnen, drabbades ibland av oförklarlig minnesförlust och uppträdde stundom på sätt som inte stämde med hennes vanliga beteende som en affärsmässig, effektiv person. Gina hade anställning som skribent och designer av psykologiska test för barn på ett stort förlag och hade goda inkomster. Hon var ogift, 31 år gammal och delade bostad med en annan ogift kvinna.

Som barn hade Gina behandlats väl av sin familj eftersom hon (av rädsla) alltid hade gjort vad hon trott att hennes föräldrar väntat sig av henne. Hon hade varit en bokmal. I början av tonåren började hon gå i sömnen.

När hon var i 12-årsåldern hade hon en traumatisk upplevelse – en

familjekonflikt, där modern rasade mot en dotter som ville gifta sig – och den ledde till att Ginas feminina identifiering undertrycktes till det undermedvetna. Men samtidigt fanns den feminina identifieringen där i en del av henne, och den blev alltmer ovillig att hållas utanför medvetandet. Ett feminint präglad jag, "Mary Solsken", började komma fram mer och mer i kvinnans medvetande – och från de perioder då Mary upptog medvetandet hade Gina inga minnen. Mary Solsken var motsatsen till Gina, inte endast i sin könsidentifiering utan också i attityder och smak. Hon var en varmare, trevligare och mer välvilligt inställd personlighet. Hon hade också en annan modersgestalt än Gina, nämligen den äldre systern Marilyn, vilken varit något av Ginas "mamma" till dess hon gifte sig, när Gina var två år gammal.

När Mary Solsken ibland tog kvinnans medvetande i besittning, visade sig detta på flera sätt. Fastän varken Gina eller hennes kamrat, som hon delade bostad med, tyckte om het choklad, så fanns i disken om morgnarna koppar som hade innehållit het choklad. Och fastän Gina tjänade bra med pengar, så fann hon att hennes bankkonto oförklarligt var tomt i slutet av varje månad.

Ginas kamrat berättade att Gina sagt: "Jag är fylld av en oändlig sorgsenhet", ett yttrande som var helt otypiskt för Gina.

En dag fann sig Gina prata i telefon i färd med att beställa en symaskin, fastän hon inte alls förstod sig på att sy och tyckte illa om det. Men hon böjde sig för det oundvikliga och gick ut och köpte material för Mary att sy. Några veckor senare visade hon sig i en attraktiv dress vilken tillkommit som ett resultat av "samarbetet" med Mary Solsken.

Det tycktes alltså finnas två skilda personligheter i denna kvinnas kropp. Eftersom Gina var välbe-

kant med psykologiska test, utförde hon ett par sådana på sig själv och på Mary Solsken. De visade på klara skillnader i karaktär mellan Gina och Mary.

När kvinnan var Mary Solsken började folk – trots hennes vanliga antisociala attityd – att fråga henne till råds på grund av att hon hade förmåga att lösa problem och få folk att samarbeta – en förmåga som den vanliga Gina inte alls hade.

När en gång den manlige vännen T.C. kom på besök, hälsade Gina honom med hånfull nedlåtenhet, men han fick Mary att komma ut. Med avsmak hörde Gina dessa ord komma ur hennes egen mun: "Herrre Gud, vad jag har saknat dig. Fint att se dig igen!"

Gina förmådde T.C. att följa med till psykiaterns mottagning. Jeans fick där se förvandlingen äga rum. Efter att till en början ha varit sitt vanliga jag, frikostig med förömläpningar, förvandlades hon fullständigt under det att T.C. samtalade med psykiatern. Hennes hållning, ansiktsuttryck, röst och ordval blev helt annorlunda. När T.C. sa till psykiatern att han brydde sig mycket om Gina, sa hon: "Visst, det vet jag att du gör T.C.", tydligt med stor övertygelse.

Efteråt erinrade sig Gina att hon till en början varit ond på T.C. vid detta tillfälle, men hon kunde inte komma ihåg så värst mycket av vad som hänt. Hon hade "förlorat tid" under större delen av veckan, dvs hon var efteråt omedveten om en del av den tid som gått.

Gina började planera att ta livet av Mary. Men till slut förlät hon henne och började "prata" med henne och få svar! Dessa inre samtal innebar att hon "pratade" och sedan som svar accepterade vad som kom i medvetandet. Mary sa att hon inte tyckte om Gina, eftersom Gina var gemen mot henne.

Vid ett tillfälle kom Mary igenom och sa "Hej, Gina", vilket var genant för henne. Förbittrad tänkte

Gina återigen på dödlig hämnd.

Därefter började ännu en personlighet komma fram. Denna kvinna var mycket intresserad av män. Gina började stöta ihop med folk som sa att de varit tillsammans med henne, men hon kände dem inte. De var alltid mycket vänliga på ett för henne besvärande sätt. På hennes arbetsplats var alltid mycket folk som ville tala med henne. Men allt hon önskade var att bli lämnad i fred.

Psykiatern träffade även denna nya personlighet och hänvisade henne till en gynekolog för råd angående preventivmedel!

En dag, den 3 december 1966, sa Mary till Gina att hon och "de andra" skulle strypa henne till döds den 31 december. Själv sa Gina att hon måste dö den 31 december så som planerats; en av de andra personligheterna skulle strypa henne för att, som Gina trodde, Mary skulle få ta över kroppen.

Efter den 31 december blev, tycktes det, Gina "sitt rätta jag" – men ändå inte densamma som förut. Hon hade mist en del av sina tidigare intressen, brydde sig inte längre om vintersport, inte om att "greja bilen", inte om att spela banno, utan bara att få gjort det som måste göras. Hon började glömma saker, bli sömrig vid olämpliga tider och ha minnesluckor för viktiga delar av dygnet.

Mary Solsken förberedde sig nu för äktenskap med T.C. Gina kände sig uttröttad. Hon försökte ett inre samtal med Mary. Gina berättar: "Jag låg i sängen och försökte somna. Någon började gråta om T.C. Jag var säker på att det var Mary och började prata med henne. Men personen sa att hon inte hade något namn. Senare förklarade hon att Mary kallade henne Evelyn men att hon inte tyckte om det namnet. Jag frågade henne vad hon ville bli kallad. Hon svarade att hon skulle bestämman det senare. I början misstänkte jag att det var Mary som låtsades vara Evelyn. Men jag ändrade mig, eftersom den person jag talade med var alltför förnuftig för att vara Mary. Hon sa att hon insett att T.C. var opålitlig men att hon fortfarande älskade honom och kände sig mycket ensam. Hon höll med om att det vore bäst att finna en pålitlig man. Hon sa till mig att hon kommer igenom en gång om dagen, under mycket kort tid, för att vänja sig vid världen. Jag frågade henne var Mary fanns. Hon sa att Mary var så uttröttad av arbete med att designa hemmet att hon hade fallit i sömn."

Nu hade patienten tre från varandra klart skilda egotillstånd, som

omväxlande regerade i medvetandet. Vid denna tidpunkt gjordes av tre forskare en "blind" psykologisk analys av de tre ego-tillstånden (se nedan). Det visade sig att de framträdde som olika personligheter med helt skilda karaktärsdrag.

Evelyn lärde sig att överge Ginas och Marys ytterligheter och blev en mer mogen och balanserad personlighet. En vän till kvinnan sa nu om henne att hon var mycket trevligare än förut, inte längre så tuff och mer mån om att se kvinnlig ut.

Patienten förbättrades snabbt, när Evelyn tog upp och lagrade informationer från de andra och lärde sig alltmer från sina dagliga erfarenheter av livet. Psykoterapin avslutades efter framgångsrik behandling i maj 1967. Det var Evelyn som blev den bestående personligheten; de andra försvann. Hon gifte sig senare, och hennes symptom har inte återkommit.

"BLIND" PERSONLIGHETS-ANALYS

En "blind" psykologisk analys av de tre personligheterna – utan ingående kännedom om patienten – gjordes med semantisk differentialteknik av Osgood, Luria och Smith, sedan ett test utförts av Jeans efter deras anvisningar. De träffade aldrig patienten.

Analysen visade stora olikheter mellan de tre personligheterna. Dessa olikheter påminde om skillnaderna mellan personligheterna i fallet "Evas tre ansikten", som de också studerat.

Här skall kort redogöras för en del av deras resultat.

Gina förefaller vara en tämligen moralistisk, men även mentalt störd person. Hon förhåller sig hyperkritisk till de flesta människorna i sitt liv (sin fader, andra män och sina äldre bröder och systrar), men uppskattar sin moder, sin syster Elaine och sin terapeut. Gina är också självkritisk – tycker att hon är "värdelös". Det är mycket hon har och avskyr. Sex är mer meningsfullt för henne än kärlek – men sex tycks vara något av en abstraktion – precis som sinnesfrid och "måke" som hon inte har någotdera. Hon är otillfredsställd med sitt arbete. Hon är spänd och hämmad.

Mary synes vara en hänförd, översvallande person, mer avspänd än Gina och med mycket mer kärlek till andra – och förmodligen också mer omtyckt i gengäld. Men hon är "barnslig". (Barnligheten förklaras senare av Jeans med att hon var den ursprungliga person-

ligheten – den som regerade medvetandet till två års ålder. Hennes sexbehov var enligt Jeans inte mer än hos en tvååring: en önskan att bli hållen, att ha kul med någon.) Mary tror inte på värdet av psykoterapi. (Terapin var, säger Jeans, ett hot mot hennes existens som en självständig individ – därför kämpade hon mot terapin liksom hon kämpade mot alla de andra personligheterna.) Hennes arbete är praktiskt taget meningslöst för henne. Hon glorifierar sex, kärlek och sin moder.

Evelyn har en åtminstone något mer normal livsåskådning. I stället för Marys barnsliga värld finns för Evelyn en reell värld: hon accepterar sitt arbete. Hon sätter värde på terapeuten och på sin mor, fastän denna inte har någon större betydelse för henne. Även fadern accepteras – en skillnad i jämförelse med de andra personligheterna – men betraktas som ganska svag och passiv. Evelyn har dock en ganska grund uppfattning om sig själv. Hon identifierar sig med sitt arbete, men ger sexlivet och familjen mindre vikt.

Analytikerna misstänker att om patienten kom frivilligt till psykoterapi, så var det personligheten Gina, spänd och hämrad, som kom och sade sig ha vissa problem i sitt arbete men som i själva verket hade djupare problem med rötter i barndomen.

Gina kan kanske uppfattas som "vit" och utåt sett väl anpassad, Mary som "svart" och rebellisk – och Evelyn som Ginas förändrade personlighet, ett resultat av terapin.

Man skulle kunna säga att Evelyn uppnådde lösningen på sina problem, och sinnesfrid, genom att glorifiera sitt arbete (som hon hade) och förneka betydelsen av sex och familj (som hon inte hade). Evelyn kan uppfattas som en sammansmältning av Gina och Mary. Hon blir den bestående personligheten.

När analytikerna gjorde de bedömningar som här relaterats, visste de inte att Evelyn var den slutliga personligheten.

JEANS ÅSIKT OM ANALYSEN

Robert F. Jeans skriver i en kommentar till den "blinda" analysen att den är anmärkningsvärt riktig på de flesta punkter.

Jeans jämför sitt fall med "fallet Eva" (Evas tre ansikten) och konstaterar bland annat att medan den till synes slutliga och friska personligheten i fallet Eva fortfarande led av minnesförlust och således inte

Forts på sidan 17

FREYA – spränger gränser för den nya tiden

Av Åsa Freij

New age, kvinnlig företagsamhet och ekonomi är aktuella och omdebatterade ämnen. Freya Sidanius förenar dessa tre företeelser i sin person. Hon är kvinna, hon har just startat ett företag och hon betecknar sig som en nya tidsålderns arbetare i hög grad. Hennes företag, som hon kallar Freya Divina, har som främsta målsättning att väcka människor till insikt om sitt ansvar för den gemensamma välfärden, lära dem se sina skapande möjligheter och börja göra något – med kärlek!

– Arbete skall vara kärlek omsatt i handling, säger hon. Pengar är bra, de är ett energiflöde, men de måste finnas hos dem som har hjärtat. Och vi måste lära oss att se oss själva som förvaltare av pengar – inte som ägare.

Freyas tankegångar återfinns man hos många med nya tidsålderstankar: kärlek, osjälvishet, global solidaritet är kärnidéer. Hon säger också detsamma som tex författarna till boken Växtverk, nationalekonomerna Ingvar Nilsson och Anders Wadeskog, nyligen framförde i Svenska Dagbladet: de menar att ökad vinst och konsumtion inte går ihop med våra mänskliga behov av samlevnad och kärlek och dessutom leder till en katastrofal exploatering av jordens resurser.

Men Freya har sitt eget sätt att föra fram sina budskap på – och det har gjort henne kontroversiell, misstänkt och avskydd – men också älskad och beundrad. Freya lever nämligen som hon lär. Och det är vi andra kanske inte riktigt mogna för ännu. De flesta av oss befinner sig fortfarande på pratstadiet. När man även i de mest okonventionella och öppna kretsar talar om att visa känslor, lösa upp stela sociala mönster osv, då är Freya den som gör det.

På nobelfesten 1979 blev hon utvisad. Hon tyckte att raderna av människor som satt där i sina roller och utförde ritualerna, skulle mötas

som människor. Och för att föregå med exempel ställde hon sig upp i trappan, strax innan kungen skulle anlända, och sjöng om kärlek och gemenskap.

Freya har bott på många ställen i världen, bl a i USA, Spanien och Indien, lärt sig olika terapier, studerat hos guruer och varit med där det "hänt något".

Hon kramar gärna folk, även dem hon inte känner väl, hon sätter gärna små kärlekssymboler, hjärtan, blommor, glitter, där hon kommer åt, och klär sig originellt. Det väcker också misstänksamhet, liksom hennes vana att sätta igång sång och dans i sammanhang där man minst väntar det.

Tidigare i år deltog hon i en new age-inriktad paneldiskussion om ekonomi i en ny tid, som anordnades av den internationella ekonomistuderandeföreningen AIESEC i Göteborg. Man ville spränga gränserna. Det gick bra så länge man talade om chefer som visade känslor och tog pappaledigt och to m när man talade om att företag inte behöver sätta lönsamheten först, utan människan. Men när Freya först beordrade meditation, sedan sjöng, men framför allt när hon ett flertal gånger nämnde sitt nya företag vid namn, då blev projekt- och debattledaren upprörd och visste inte hur han skulle bära sig åt för att hindra PR-kuppen, som han kallade det.

Men enligt Freyas pengafilosofi, där företagets uppgift är att tjäna mänskligheten, är det inte fullt att göra reklam. Det är bara att ge upplysning om något som människor behöver få veta. Hon menar att tabun kring icke betald reklam visar det sjuka i affärsvärlden – egenintresset, som ofta är motsatt allmänhetens intresse.

– Men skulle du inte vinna på att gå ut mindre provokativt, Freya? Skulle du inte få färre motståndare då och bli bemött med mer allvar och respekt?

– Jag vet att jag sticker ut hakan,

men det här är jag! Jag kan bara vara jag. Dessutom ser jag det som min uppgift att vara en som väcker och spränger gränser. Det finns redan tillräckligt med kloka och sansade människor, som talar för halvdöva öron. Det positiva är att jag alltid får reaktioner. En del blir arga, andra faller mig om halshugget och tycker jag är undebär och tackar för att jag vågar göra det alla önskar men bara talar om. Aggressioner utlöses när man spränger gränser. De är följda av människors rädsla – och är hinder för kärlek!

Säkert är det fler som sympatiserar med Freya än de som visar det öppet. En av Freyas meddebattörer i panelen, forskaren vid kooperativa institutet Kai Blomqvist, sa efter AIESEC-dagen – och fick medhåll av debattledaren, när denne hämtat sig:

– Det behövs åtminstone någon sådan som Freya. Det behövs någon som spränger konventionerna. De negativa reaktionerna hos en del av oss beror naturligtvis på vår egen osäkerhet och rädsla för att bryta vanor och mönster. Avvikande människor har i alla tider "halshuggets".

Det är också svårt och genant att uppträda spontant, sjunga och ta i varandra, när vi uppmanas till detta. För så är vi inte vana att uppträda.

Freya menar att hon vill arbeta för det allmännas bästa och hålla egenintresset utanför.

Med detta är inte sagt att inte kritik och skepsis även mot Freya och hennes företag och idéer kan vara befogad.

– Är du osjälvisk då, Freya? Eller vill du bli stor själv?

– Jag ser mig som ett instrument för de positiva krafterna. Men för den skull behöver man inte utplåna sig själv, svarar Freya. Ett av de största hindren vi har för en positiv utveckling, inte minst vi svenskar – är att vi undervärderar oss själva. Vi har mindervärdeskomplex.

Freya menar att vi lyder under

den så kallade "Jante-lagen", som chefsutbildaren Barbro Dahlbom-Hall, också en av föreläsarna på AIESEC-dagen, gärna talar om. Uttrycket Jante-lagen är hämtat ur en av den norske författaren Aksel Sandemoses böcker. Den lagen styrde livet i den lilla by där han växte upp och lydde: Du ska inte tro att du är något, du ska inte tro att du är klokare än vi, du ska inte tro att du kan lära oss något...

– Den lagen är ingenting för framtidens människor!

Själv lyder Freya ingen jantelag utan går alltid rakt på de stora sammanhangen och "de stora grabbarerna". Nyligen uppvaktade hon chefer på Volvo, exportrådet och industriverket med en av sina senaste idéer, en expo som ska presentera det enligt Freyas uppfattning bästa i Sverige för och i USA. Det ska vara en utställning som stimulerar till glädje, sunt och kärleksfullt levnadssätt, uttrycker det vackra och den kvinnliga kraften. Den skall också visa vägen från pessimism och rädsla, och från synen på arbete som ett nödvändigt ont, till skaparglädje.

– Expon, "Regnbågsexpon", ska vara en brygga, kombinera det positiva i det gamla systemet med det positiva som den nya tiden har att erbjuda, förklarar Freya.

På expon skall till exempel finnas svenska örter, hälsokost, presentation av hälsohem och homeopatiska behandlingsmetoder och terapier, vegetarisk servering samt "mjuk" musik, som inte uppammar hårda känslor så som mycket av den populära musiken gör, varor som konsthandverk, kläder i naturmaterial osv.

Freyas eget företag, Freya Divina, säljer vissa sådana varor, men också tjänster i form av terapier och homeopatiska behandlingar, undervisning i yoga och meditation. Men allra främst vill Freya sälja sina idéer för att sprida positivitet och kreativitet som ringarna på vattnet. För den skull håller hon kurser och föredrag i vad hon kallar framgångsmedvetenhet.

– Hur ser du på framtiden? Vad innebär den nya tidsåldern, som ska komma?

– För det första ser jag positivt på allt. För det andra är den nya tiden redan här. Men de flesta av oss lever fortfarande kvar i de gamla mönstren. Det är en brytningstid nu – ett paradigmskifte. Människan håller på att utvecklas till en hel människa, men står fortfarande med ett ben kvar i djurriktet – alltså på ett primitivt stadium. Krigen är de tydligaste uttrycken för det. Och kapprustning-

en är ett uttryck för vår oerhörda rädsla och negativitet.

– Självishheten, egenintresset, är ohållbart i längden och bygger på missförståndet att det gör oss lyckliga. Men det är ingen plågsam uppostring att leva efter andliga ideal. Det är roligt! Det är det som gör oss lyckliga.

Adress: Freya Sidanius, Hökens gata 5, 116 46 Stockholm.

Möte för framtidens nya, fria gemenskaper

Sommaren 1977 hölls på Ljusbacken i Delsbo ett stormöte för Sveriges kollektiv. Man lärde av varandra, och samarbete började växa fram.

13/7 – 19/7 planeras nu ett möte på Ljusbacken för de grupper som står i begrepp att starta olika former av fria gemenskaper: byggegenskaper, andelsjordbruk, arbetskollektiv osv.

Tanken är att vänner som söker utforma riktlinjer för alternativ av olika slag, skall få tillfälle att under en tätlägervecka lära känna varandra.

På förmiddagarna kommer man att arbeta tillsammans i grupper med olika gårdssysslor, som hör till alternativt liv, tex biodynamisk odling, vegetarisk matlagning, alternativ energi, biskötsel, kosköttsel, reparationer etc.

På eftermiddagarna och kvällarna blir det utbyte av tankar och erfarenheter, studium och samtal i grupper. Det blir också musik, dans, lyrik och berättande.

Ljusbacken har möjlighet att ta emot 25 gäster i kursgårdens gäst- rum. För dem kostar en veckas hel- pension 420 kronor. Att tälta kostar 250 kronor för en vecka, och då ingår bl a mat.

Till mötet inbjuds även representer- tanter för redan startade kollektiv och andra som vill hjälpa alternativrörelsens framväxt.

För kontakt: tel. 0653/16625, kl. 18.00 – 19.00

Bevin

I den engelska spiritualisttidningen Psychic News läser vi att Storbri- tanniens utrikesminister under kriget, labourmannen Ernest Bevin, var spiritualist. Han deltog i seanser och mottog budskap från ande- världen.

Slaktarens sju myter

*Sju myter slipade slaktarens kniv:
Till himlen far min själ
Varde kött
av kultur född,
Varde kött
med moral av intelligens danad,
Varde kött
med ett unikt språk,
Varde kött
medveten om smärta,
Varde kött
tronande överst i Darwins namn,
Varde kött!
Proteinberoende
gick han till
verket*

PER RAGNAR

Jorden

*Du blöder
och gråter förgiftade tårar
Du förtorkar
och grånar gör ditt hår
Men vi hetsar dig vidare
och utnyttjar dina sjuka lemmar
påskyndar den smärtsamma
ålderdomen*

*Vaknar vi?
Innan vårt rastställe i universum
är öde och tomt*

EVA JAGRELL

Satan

*Satan!
Hvorfor lar du tusenvis av
mennesker
Sulte ihjel hver dag
Tusener av mennesker
Bli myrdet
Og tusener tørste
Etter rettferdighet?*

*Satan!
Hvorfor sier du ikke
At du er død?*

ROLF LINDGREN

*Ta emot kärleken
när den kommer.
Den är en gåva
till oss människor
för att vi ska stå ut
med vardagslivets
olika förtretligheter,
ta emot kärleken.*

MARIANNE LÖWENDAHL

KOOPERATION

ett alternativ i Den Nya Tiden

”Det handlar om kärlek.”

Intervju med KAI BLOMQVIST av Åsa Freij

Det finns många olika ägandeformer för företag, bland dem den kooperativa formen.

Om den kooperativa idén säger forskaren och författaren på Kooperativa institutet Kai Blomqvist följande:

– Det som utmärker ett kooperativt företag är kombinationen av ägande, nyttjande och kontroll. Ingen annan form av företagsägande förenar direkt nyttjande och ägande: den som nyttjar, äger också.

– Kooperatören kan vara konsument eller producent. Han är delägare i företaget för att tillgodose sitt behov av varor, tjänster eller arbete. I ett vanligt företag däremot kan man köpa aktier och få vinst utan att i övrigt ha något alls med företaget att göra.

– För mig representerar den kooperativa idén mycket mer än en företagsform, säger Kai. Den är – eller kan och bör vara – ett uttryck för en medveten medmänsklig livsåskådning.

– Jag tror också att den kooperativa formen kan hjälpa människor till ett medvetet sätt att leva, ty det effektivaste sättet för människor att utvecklas är att arbeta i grupp och tvingas att gemensamt ta itu med alla problem som kan uppstå. På så sätt kan Kooperationen bli mycket mer än en företagsform. Den kan bli ett centrum för konsten att leva rätt.

PENGAR, KONSUMTION

– Syftet med pengar, säger Kai Blomqvist, är att människorna ska kunna byta till sig varor och tjänster mot de varor som de själva producerar eller de tjänster som de tillhandahåller. Pengar är ett enkelt, rationellt medel för att tillgodose människornas behov.

– Men tyvärr har det blivit så – som redan nationalekonomins fader Adam Smith konstaterade – att producentens intressen för det mesta kommer i förgrunden på be-

kostnad av konsumentens. Producenten utnyttjar konsumenten för sina egna själviska syften.

– Men konsumtion är något mycket viktigt. Det är något djupare än att bara tillfredsställa yttre behov. Som jag ser det är konsumtion medel för människornas utveckling, främst den inre utvecklingen. Och med inre utveckling menar jag ökad medvetenhet.

– En ökad medvetenhet är av vikt för mänsklighetens förmåga att överleva. Att kunna klyva atomer och manipulera med gener har inget värde i sig. Det är vad vi gör med våra kunskaper och resurser som är viktigt. Och för att kunna göra det rätta fordras medvetenhet.

– Att vara medveten innebär bland annat att kunna se sina egna brister, t ex fåfängan, statusbehovet, tendensen att dominera och profitera på andra, att kunna se att det som gör oss lyckliga är helt andra värden, såsom medmänsklighet och gemenskap.

– Endast om tillräckligt många människor blir medvetna och ändrar sina värderingar kan vi få en bättre värld att leva i, utan orättvisor, förtryck och krig. Men vårt nuvarande samhälle och ekonomiska system försvårar en utveckling mot medvetenhet. Det låser oss i våra egoistiska värderingar. Här kommer Kooperationen in i bilden. Kooperationen anser jag vara en ekonomisk form som inte leder till förtryck och som inte stimulerar själviska, falska sidor av personligheten.

– Det är naturligt att Kooperationen väcker alltmer intresse, när både kapitalismen och socialismen befinner sig i kris, när jordens resurser hotar att ta slut och miljöförstörelsen blir allt värre.

KÄRLEKENS SPRÅK

– Att mer kärlek löser våra problem måste bli vår arbetshypotes. Kärlek är den innersta meningen

bakom all nyttig konsumtion, all tillfredsställelse av verkliga behov, säger Kai Blomqvist. Och han tillägger ett uttryck från experiment- och föregångssamhället Findhorn i Skottland: ”Arbetet måste bli sådant att det blir ett sätt att göra kärleken synbar.”

– Ekonomerna har i sitt språk utrotat begreppet kärlek. Vi är t o m rädda för att använda det. Men frågan är om det längre går att undvika ”kärlekens språk”, när vi vill resonera om hur produktion och konsumtion ska organiseras. Det gäller för övrigt det politiska livet också – men det är en annan fråga.

Kai medger att Kooperationen har haft en tendens att stanna vid det ekonomiska, men att dess djupare idé nu håller på att komma mer och mer i förgrunden.

– Kooperationen, säger han, är egentligen ett oavslutat projekt, som varje ny generation har att föra vidare enligt sin tids krav. Under 70-talet kunde vi märka att nya kooperativa verksamhetsformer började uppträda vid sidan av konsument- och lantbrukskooperationen. Det var människor som slog sig ihop om ett kollektivhus, gemensamma transporter, fritidsområde, barndaghem, matservering och liknande. Ofta har det rört sig om små grupper.

– Det har också varit arbetare som tagit över ett nedläggningshotat företag för att rädda sina jobb. En sådan företagsform har en lång tradition i många andra länder och ökar överallt i Europa. Ett intressant exempel finns i staden Mondragon i Spanien. Där är nästan alla företag arbetskooperativ.

KOOPERATIV TREND

– I Sverige finns ännu inte arbetskooperation i egentlig bemärkelse. Men löntagarägda företag ökar i antal. De flesta har kommit till under senare delen av 70-talet. Det är ett 60-tal företag, som sysselsätter omkring 2 000 personer. Många av dem har lyckats vända den nedåt-

Ungdomar i arbete inom skolkooperativet d'Artagnan vid S:t Lars skola i Linköping. (Foto Håkan Wirström)

gående trenden i sina företag, som oftast är krisbranscher, och fått dem att gå med vinst. Det har också visat sig att man uppnått de bästa resultaten där man drivit de demokratiska förändringarna längst.

– Det finns också kooperativ som sysslar med handel, ofta med en solidarisk inställning till u-länderna. Det finns kooperativ som bygger upp hela samhällen. Rudolf Steiner-seminariet i Järna med intilliggande waldorfskola, trädgårdar, läkepedagogiskt institut, bageri osv är ett slags kooperativ. De israeliska kibbutzerna är andra exempel, liksom vissa jordbrukskollektiv som börjar synas i Sverige.

– Den kooperativa trenden finns i hela världen. I USA, där utveck-

lingstendenser av skilda slag ofta syns först, har människor för första gången på hundra år börjat flytta tillbaka till landsbygden. Och ofta sker det i kollektiv form. Det mest kända jordbrukskollektivet i USA är the Farm, som genom sin grundare Stephen Gaskin i fjol mottog von Yxkulls ”alternativa nobelpris”, när det för första gången delades ut.

– I sammanhang där livsfrämjande krafter får råda och människor själva får bestämma över sitt öde, har den kooperativa formen sin givna roll, säger Kai Blomqvist, och avslutar: Jag har svårt att föreställa mig det ”goda livet” och vetliga villkor för mänsklig utveckling utan den kooperativa idén.

CSICOP

Det är fem år sedan CSICOP *The Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal* (kommittén för vetenskaplig undersökning av påstådda paranormala fenomen) bildades i USA (1 maj 1976). Organisationens kvartalstidskrift *the Skeptical Inquirer* har nu närmare 7.500 prenumeranter och spridningen fortsätter att öka. Tidskriften, som av CSICOP anses vara ”den enda skeptiska”, citeras ”över hela världen” i tidningar, tidskrifter och av radio och TV – det läser vi i dess vårnummer i år.

Varför bildades organisationen? Jo, förklarar ordföranden Paul Kurtz, ”det har varit en enorm ökning i tron på det paranormala, och innan vi uppträdde på scenen, stod påståendena om paranormala fenomen i hög grad oemotsagda. Den paranormala ståndpunkten hade praktiskt taget monopol i massmedia. Vi ansåg att det borde finnas möjlighet för allmänheten att få kännedom om en vetenskaplig inställning till sådana påståenden. Vi menade också att det skulle vara en fördel för vetenskapsmän att ta ansvar för att undersöka påståenden om paranormala fenomen och att publicera sina resultat.”

Kurtz skriver också att ”fastän vi kanske är skeptiska, kan vi inte ha förutfattade meningar, utan måste underkasta det paranormala objektivet undersökning, noggrann utforskning och rättvis analys”. Fast den som läser *the Skeptical Inquirer* tycker nog snarare att det rör sig om en kamp mot erkännandet av paranormala fenomen. De som ”tror” på existensen av PSI etc., hånas, och parapsykologin kallas ”pseudovetenskap”. I övrigt bekämpas tro på UFO, astrobiologi, biorytmteori, scientologin, TM, Bermudatriangeln, slagrutan, Edgar Cayce, Däniken, Velikovsky m m.

CSICOP vill ändå ha en dialog – och t o m ett samarbete – med seriösa företrädare för ”det paranormala”.

Av Paul Kurtz ledare i tidskriftens vårnummer framgår att organisationen känner sig kämpa i underläge. Kurtz skriver att ”vi (CSICOP) tillhör fortfarande en liten minoritet, tillsammans med andra vetenskapsmän”.

I Sverige tycker väl vi som intresserar oss för ”det paranormala” att det är vi som är i minoritet.

BIOLOGISK ODLING ENDA RÄTTA

”sökare” har visat vägen

Av Åsa Freij

Det är människor med en sökarinställning till tillvaron som gått före och visat vägen, när det gäller rätta odlingsmetoder. Naturodlare, biodynamiker (inspirerade av antroposofen Rudolf Steiner) och vegetarianer har i årtionden insett farorna med kemiska gödnings- och bekämpningsmedel i jordbruket. ”Sökare” har bättre än andra genomskådat den materialistiskt kortsynta exploateringen av jorden och förstått vilka naturliga sammanhang som råder och som människorna måste anpassa sig efter och samarbeta med i stället för att ignorera eller kämpa mot.

Experter och myndigheter har inte velat lyssna till de biologiska odlarna, vilka gärna har betraktats som okunniga, orealistiska, blåögda. Men kanske håller nu en vändning på att ske.

GARTH YOUNGBERG

– Nu har även ekonomer börjat upptäcka att giftnvändningen också på kort sikt är ohållbar. Och det har satt fart på myndigheterna i USA. Man har t o m inrättat en statlig experttjänst för biologisk odling – eller *organic farming*, som det heter i USA.

Den som säger detta är just experten på biologisk odling i det amerikanska jordbruksdepartementet, Garth Youngberg, vilken deltog i en internationell konferens kring biologisk odling i Malmö i mars – med ca 150 deltagare.

Youngberg var en av huvudtalarna. Han redogjorde för en nyligen slutförd statlig undersökning som gett för den biologiska odlingen mycket positiva resultat. Det framkom bl a att de som odlade giftfritt inte alls – som många trott – var enbart småbrukande idealister som odlade utan vinstintresse, utan till stor del storbrukare med modern drift. De sålde sina produkter – ofta utan att ens deklarerat att de var giftfria – på samma ställen som och i fri konkurrens med andra jordbrukare. De hade också i stort sett arbetat var och en för sig utan

den hjälp av samarbetsorganisationer som finns på mer etablerade områden, och utan hjälp av myndigheter.

– Med hänsyn till detta, sa Youngberg, är deras goda resultat så mycket mer anmärkningsvärt. Och om central forskning och stöd för giftfri odling kommer till stånd, så kommer naturligtvis resultatet att bli ännu bättre!

Youngberg menade också att det säkert finns många fler jordbrukare som vill slippa gifterna, men de vet för litet och vågar inte ta steget.

69 amerikanska jordbrukare hade intervjuats i undersökningen. Bland dem fanns sådana som aldrig använt annat än biologiska och ekologiska medel och aldrig sett ett kemiskt preparat – och där fanns också sådana som helt nyligen gått över till biologisk odling men använde vissa kemiska bekämpningsmedel i besvärliga situationer. De intervjuade ansåg att de varken tjänade sämre eller la ner fler arbetstimmar än konventionellt odlade jordbrukare. Mindre skördar kompenserades av lägre produktionskostnader och bättre kvalitet.

– Rädslan för bristande lönsamhet är stor, men en annan rädsla är

mer motiverad och den håller på att ta överhanden nu, sa Youngberg, nämligen rädslan för det kemiska jordbrukets följder för jorden, grödan, djuren och människorna.

Bakgrunden till den amerikanska undersökningen är bl a följande: En omfattande jordförstöring pågår och har ett direkt samband med det nu gängse sättet att bedriva jordbruk. Sjöar, grundvatten och luft förorenas i accelerande takt. Framställningen av de kemiska medlen är dyr, och bondens beroende av att köpa dem är ekonomiskt betungande. Jorden blir också som en knarkare, den kräver mer och mer gifter... I början räckte det med 30–40 kg kväve per ha för att få bra resultat. Nu finns det i USA ställen där man använder 500–700 kg per ha!

Men medvetenheten om hur de konventionella odlingsmetoderna och miljöförstöringen överhuvudtaget orsakar sjukdomar hos växter, djur och människor ökar och sätter en allt starkare press på regeringarna.

– Sedan vår rapport publicerades, sa Youngberg, fick vi ca 5 000 brev. Ingen annan rapport från jordbruksdepartementet har väckt så stort intresse. Nu ordnas möten

Hardy Vougtmann från Västtyskland, t v, och Garth Youngberg från USA, talare vid konferensen för biologisk odling. (Foto Åsa Freij)

och diskussionsgrupper överallt, och inte bara med bönder som deltagare.

NILS NILSSON

Om vådorna av att lita till kvävegödsel talade på konferensen bonden och kemisten Nils Nilsson från Föllinge i Jämtland. Han berättade att höns dog, kaniner fick dödfödda ungar, lamm föddes enögda och med tarmarna utanpå kroppen, kor fick juverinflammation och producerade giftig mjölk, stutar fick bölder och kaninhannar blev homosexuella. Allt detta, menade Nils Nilsson, var en följd av kvävegödsling som orsakar olika slags mögel, särskilt i kombination med sur jord.

– Och vad värre är, påpekade han, svampmögelgifterna framkallar också allvarliga sjukdomar hos människor, såsom allergier, lever- och njurcancer!

– Troligen ligger kvävet bakom den höga frekvensen av levercancer hos barn. Vägen går via kon och mjölken, sa Nilsson

Det var i början av 1950-talet som Nils Nilsson, med utbildning som kemiingenjör, tog över sin fars gård. Där hade då aldrig använts kemikalier. Med hjälp av konstgödsel började det genast växa otroligt, men det dröjde inte länge förrän djuren började bli sjuka. Flera kor drabbades av livmoderframfall, oxar fick fibrom och lamm dog.

Nils Nilsson är besviken på lantbruksnämnder, jordbruksorganisationer och regeringar för att de inte bättre kontrollerar följderna av vad de rekommenderar lantbrukarna att använda i jord och skog och för att de inte reagerar när de får veta följderna från annat håll. Själv har han slagit larm gång på gång i 20 års tid – men utan resultat.

– Vi lantbrukare får inte låta lura oss till den här smutsiga hanteringen längre, säger han. I en snar framtid kommer vi att tala om dagens kemikalieanvändning inom jordbruket med samma avsky som vi idag talar om Hitlers Tyskland!

EWOUT VAN ALPHEN

– Förut var jag ansedd som litet löjlig. Nu är jag snart en föregångsman. Det har hänt mycket på de åtta år jag odlat biologiskt, säger lantbrukare Ewout van Alphen, Magda gård i Sörmland. Men mycket återstår.

– Vi måste ha en framtidstro i jordbruket och i hela samhället. Det kan vi inte ha med det nuvarande jordbruket. Det har hamnat i en återvändsgränd. Återgång till biologisk odling är lösningen. Jordbruket har behandlats som en industri.

Det är det inte. Vi måste lyssna på naturen. Ogräset är där för att tala om någonting för oss – att det är brist på ett ämne i jorden t ex. Men vi tar bort det utan att fråga varför, precis som vi inom sjukvården behandlar symptomen i stället för de verkliga orsakerna. Men folk har blivit mer medvetna. De litar inte längre på experterna. Och det är experterna som är mest negativa till det biologiska jordbruket och har svårast att ändra sig.

GUNNAR VIDEGÅRD

En av dem som mest energiskt talar för naturlig odling är Gunnar Videgård, en eldsjäl som var med och arrangerade konferensen i Malmö.

– Politikerna måste nu ta den

biologiska odlingen på allvar! säger han och påpekar bl a hur sårbart det svenska jordbruket är med sitt beroende av kemikalier.

– Tänk på vad som skulle hända om vi drabbades av en blockad och inte kunde få hit de kemikalier som jordbruket är beroende av!

– För att inte bli helt utlämnade måste vi mer och mer övergå till alternativa odlingsformer, där vi tar tillvara jordens egen förmåga.

*

Något håller på att hända i vår syn på bruket av jorden. Forskare och myndigheter börjar bli intresserade av biologisk odling. Men ”Guds kvarnar” mal långsamt.

Evelyns tre ansikten

Forts.

var botad, så har alla symptom på sjukdom försvunnit hos Evelyn.

Hur uppkommer multipel personlighet? Jeans anser att den ursprungliga personligheten bildas med någon mänsklig förebild – förälder eller förälderssubstitut – och när denna förebild avvisar personen eller gör personen besviken, då kopplas den ursprungliga personligheten bort och en annan träder i dess ställe, utbildad med en ny person som förebild.

När den ursprungliga personligheten avvisas av exempelvis modern eller moderssubstitutet, ”gömmer” den sig och en till omgivningen anpassad fasad tar dess plats.

Jeans anser att Mary är den ursprungliga personligheten, utbildad med förebilden Marilyn, en äldre syster som var ett moderssubstitut tills hon övergav henne, när hon gifte sig, då Mary var två år gammal.

Personligheten Gina blev till, när hennes far slog henne (Mary) medan hon grät av ensamhet. Hon var då två år gammal. Jeans menar att de som gjort den blinda analysen missat en viktig sak: Gina var ett försök till maskulin identifiering – förmodligen med förebild av en banjospelande granne, Bill, som blev ett faderssubstitut, sedan hennes far slagit henne. Kvinnan uppger själv att folk säger att hon talar och rör sig som en man.

Den slutliga personligheten, Evelyn, representerar enligt Jeans troligen en utveckling av patientens konfliktfria egosfär, en personlighet utbildad med system Elaine som förebild. Gentemot den blinda analysen menar han att Evelyn sannolikt inte var ett ”resultat av

terapi”, utan i stället ett egotillstånd som funnits före terapin, men hållits undan. Evelyn var enligt Jeans ett neutralt, konfliktfritt egotillstånd – denna personlighet ville vara integrerad, hon ägde den integrativa funktionen hos egot. Jeans anser att den integrativa funktionen inte är förlorad under multipel personlighet, utan lever ett underjordiskt liv i avvaktan.

Gina hade redan i 20–30-årsåldern perioder av minnesförlust. Jeans antar att under de tiderna var Mary ”ute”, åtminstone den mesta tiden. Han tror vidare att Mary och en del andra personligheter har uppträtt ända sedan patienten var 13 år. Gina har uppgett att hennes sjukdom började när hon var 13.

Multipel personlighet är inte ett så sällsynt fenomen som man tidigare trott, menar Jeans. Själv har han behandlat tre fall och känner till drygt ett halvdussin andra. Dessa fall kan se ut som andra neuroser. Men avgörande för diagnosen multipel personlighet är minnesförlust hos patienten: från de tider då en annan personlighet än den vanliga regerar i medvetandet minns patienten ofta ingenting alls.

Jeans anser att när ett fall av multipel personlighet går till bot, så sker det så att barriärerna mellan egotillstånden blir allt svagare till dess de försvinner och individen är psykologiskt hel igen.

Slutligen kan sägas att analytiker Luria skrev till patienten och småningom fick ett svar, dikterat för Jeans. Här skall endast nämnas patientens uppgift att Evelyn blev en syntes av de andra personligheterna och att hon, som Evelyn, inte längre besvärades av att gå i sömnen eller av minnesförlust.

SM

TVÅ "NEW AGE"-KÄMPAR

Kursverksamhet i Malmö

Reportage Åsa Freij

Bokhandeln Regnbågen på Baltzarsgatan i centrala Malmö är en "New Age"-bokhandel. Så står det också på skylten. Liksom sina äldre kolleger, Vattumannen i Stockholm och Näckrosen i Göteborg, ser den ut att ha framtiden för sig. Intresset för allt det alternativa, för självutveckling och för esoterisk kunskap tycks öka.

– Men jag tycker inte att man bara ska läsa, när man är *new age*-intresserad, säger innehavaren av Regnbågen, eldsjelen Bo Olsson, utan man ska också göra något! Därför vill jag att bokhandeln även ska vara en träffpunkt och ett centrum för kursverksamhet.

Det var med stor ambition som Bo hösten 1980 satte igång med att ordna kurser i egen regi – inte mindre än 18 olika program erbjöds, huvudsakligen under veckoslut.

– Men det var för digert, säger han. Malmö var inte riktigt moget för så mycket på en gång. Ungefär hälften av kurserna blev av. Vi för-lorade en del pengar och jag höll dessutom på att knäcka mig på alla arrangörsbestyr. Så nu lägger vi om verksamheten. Den ska ju ha en sådan form att den kan fortsätta.

I stället för att själv vara arrangör erbjuder nu Bo andra att hyra in sig med sina program i de lokaler som han kan ställa till förfogande. Sedan kommer det an på "konsumenterna" att själva sova i utbudet. Men inriktningen blir ungefär densamma som tidigare.

KURSER SOM HÅLLITS

Axplock bland de kurser som genomfördes förra året:

Vegetarisk handledarkurs i samarbete med NBV.

Intuitiv massage – kursledare från London.

Att öka födans värde – mjölksyrakonservering, hälsobrödbak m m. Makrobiotikens teori och praktik med Roland Keijser.

Dynamiska meditationer – kursledare från Rajneesh-centret i Köpenhamn.

Rebirthing – kursledare från Rajneesh-centret i Köpenhamn.

Hippokrates hälsoinstitut (Ann Wigmore) – kursledare från USA.

*

Våren 1981 har bl a följande kurser hållits hos Regnbågen:

Intuitiv massage och psykisk utveckling – week end-kurs, ledd av psykolog Kirsten Høfner från Nordlys-centret i Danmark.

Ett par veckoslutskurser på temat "chi", kroppsenergi, har arrangerats av shiatsu-läraren Tom Lewis.

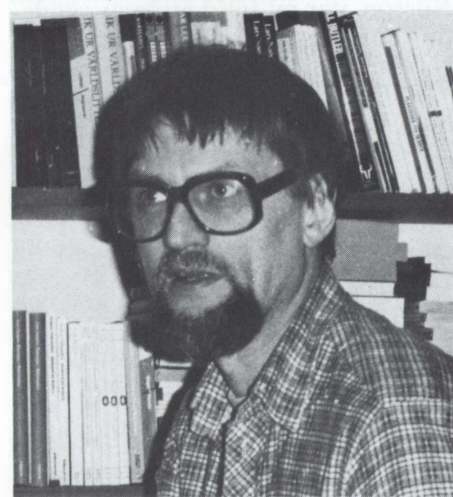
Dessutom pågår studiecirklar i Waldorf-pedagogik, Martinus kosmologi och "psycho-therapeutics"/healing enligt Ronald P. Beesley.

I skrivande stund (april) förestår ytterligare en kurs i intuitiv massage, en kroppsterapikurs med Inge-gård Bertilsson från Stockholm, samt en kreativitetskurs, baserad på skapande dramatik.

INGET VINSTINTRESSE

Bo lägger ner kropp och själ i arbetet med Regnbågen. Något personligt vinstintresse har han inte i det sammanhanget. För att hinna med har han inskränkt sitt kontoristjobb till halvtid. Ändå kan inte bokhandeln öppna förrän klockan tolv på dagen. Det bär sig inte med anställda, så Bo har själv huvudansvaret, och affärstiderna får rätta sig efter kontorsjobbets tider. Men helt ensam är han inte. Goda vänner hjälper till då och då. Margot Lindström, Tor Øyungen och Anna-Lisa Ohlsson har varit med från början. Och Lars Mannberg, bekant i Malmö som föredragshållare och kursledare i teosofi och Martinus kosmologi, hjälper till med administrativa göromål.

I Regnbågens sortiment finns bl a böcker om friskvård, yoga, meditation, biologisk odling, vegetarisk kost, fred, astrologi, parapsykologi, terapi, psykologi, filosofi och religion. Sökarvägarna är många.

"New age"-man Bo Olsson

För Bos egen del började sökandet med TM-meditation för ungefär nio år sedan. Meditation ger honom fortfarande mycket, men han har också provat många andra metoder och terapier, som verkat kroppsligt och själsligt stärkande.

Inledningen till bokhandelsverksamheten var en blygsam postorderförsäljning.

ÖKAT INTRESSE

Intresset för den nya tidens tankar sprider sig.

– I Malmö finns, säger Bo, en riklig flora av alternativa rörelser, väl kända för en liten krets, men okända för de flesta (se sidan 20). Kretsen intresserade blir dock allt vidare. Visst kommer här mest "stammisar" från de olika föreningarna, men också allt fler "vanliga" människor, som är nyfikna på vad *new age*-begreppet står för och har att erbjuda dem. Det är mycket positivt.

Bo har nu fått hjälp i *new age*-arbetet av gode vänner Gert Olsson, som har startat en egen terapi- och kursverksamhet.

Gert säger:

– Jag tycker att vi lever i en brytningstid snarare än i en ny tid. Det här är en tid när det materiella,

tekniska och intellektuella kulminerar och bitvis redan har överlevt sig självt, och när det känslomässiga, etiska, andliga, esoteriska eller ockulta växer fram. Vi börjar upptäcka att det finns verklighet i det som tidigare betecknats som övernaturligt – to m vetenskapsmän gör det! I det läget kan motsättningarna mellan gammalt och nytt bli stora. Det gamla försöker hålla ställningarna. Men det nya låter sig inte hejdas, lika litet som ett foster som är färdigt att födas eller en knopp som är mogen att slå ut.

– Många nutidsmänniskor har ångest, fortsätter Gert. Allt fler börjar upptäcka att inte enbart materiella värden tillfredsställer dem. De ser de kusliga följderna av en materialistisk världsåskådning. Och när ångesten tränger på, kan det leda till att de söker svar på sina frågor.

– Jag är väl en typisk nutidens sökare på så vis att jag lever kvar i, och med, det gamla samhället. Det tror jag vi måste göra. Det gäller att lära sig leva i vår moderna värld, inte förkasta den. Viska ändra samhället, inte avskärma oss från det.

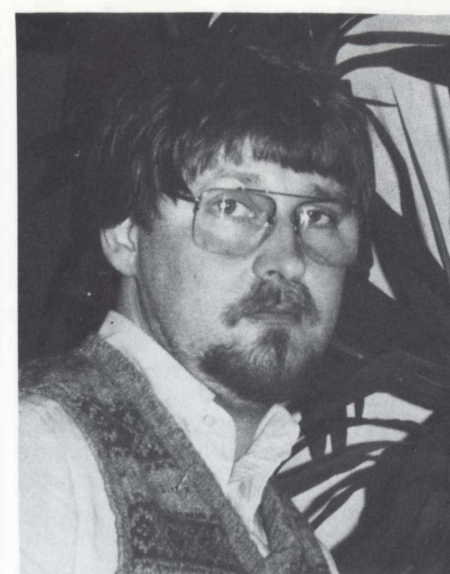
– Hur började ditt eget sökande?

– Det började, svarar Gert, med att jag mådde dåligt helt enkelt. Jag var stressad och höll på att arbeta ihjäl mig, var helt upptagen av min revisorskarriär. Ambitionen att lyckas, få inflytande, makt och materiell trygghet drev mig in i arbetsnarkomani. Men jag blev så småningom medveten om att det var en falsk trygghet jag strävade emot och kände alltmer främlingskap i min då helt materiella livssituation.

– Jag är fortfarande revisor, men numera endast på deltid. Jag har inte längre någon ambition att tjäna mycket pengar, vilket ju duk-tiga revisorer i allmänhet gör, eller nå en statusposition.

– Genom en psykisk utvecklingsprocess med meditation och terapi har jag blivit mera kreativ. Därför är jag idag en annorlunda revisor, mera konstruktivt problemlösande än tidigare då jag mest var en sorterande och sammanställande datamänniska. Resultatet har blivit paradoxalt: ju mindre jag ansträngt mig för att verka som revisor, desto mer eftertraktad och framgångsrik har jag blivit.

– Förr var det väsentligt för mig att tjäna pengar, helst så mycket som möjligt. Vad jag skulle ha pengarna till var jag tämligen omedveten om. Numera ser jag pengar endast som medel för att överleva och som redskap för att nå vissa kollektiva mål.

"New age"-man Gert Olsson

– Jag började min personlig-hetsutveckling med TM-meditation, yoga och avspänning och läste filosofi och psykologi. Jag provade olika terapier och tekniker.

– Och vad har du som sökare funnit?

– Något som betytt mycket för mig är utbildningen på Nordlys-institutet i Danmark och den kunskap som den gett mig om sk psykisk massage, CE-salen-massage och andlig utveckling. Den kunskapen använder jag mig nu av i egna kurser. Den har bl a visat mig hur intimt kropp och själ hänger ihop och att vi alltför mycket lever i huvudet, i intellektet utan att utnyttja alla våra resurser och att det är viktigt att vi utvecklar intuitionen och kärleksförmågan.

– Vad är Nordlysinstitutet för något?

– Det startade i Silkeborg 1978 med syftet att sprida kunskap om healing och psykisk-spirituell utveckling. Man ger individuell vägledning och healing, samt kurser i massage, healing, meditation m m. Institutet leds av Anne och Philip Nees. Inspirationskällan till startandet av Nordlyset var Philips och Annes möte med Anne Park i London. Anne Parks undervisning gav bevis på att man genom massage kan arbeta med sig själv och andra med kärlek och mjukhet, djupt, nästan till essensen av människan.

– I arbetet med andra ser man på de positiva möjligheterna, kärle-kens kraft, som bor i varje männi-ska och hjälper henne att utveckla sig själv.

Gert kom i kontakt med Anne och Philip Nees i slutet av 1978. Han började på Nordlyset för att bear-beta sina fysiska blockeringar. Han fann att han kommit fram till sin väg bland alla meditations- och te-

rapivägar.

– Massage löste verkligen upp mina djupt liggande spänningar, säger Gert.

Gert gick på olika kurser under en tvåårsperiod, bl a psykisk mas-sage, karmamassage samt individu-ell behandling hos Anne och Philip. Numera går Gert i en utvecklings-grupp för personer som arbetar med andra samt i individuell spiri-tuell vägledning hos Anne.

Nyligen har Gert tillsammans med vännen Lars Hartenius, som är sjukgymnast och socionom, startat Ceopsinstitutet för terapier och psykisk utveckling. Den första kur-sen man arrangerade med psykolog Kirsten Høfner från Köpenhamn var övertecknad. Tydligt är att många människor vill arbeta med sig själva.

– Jag tror, säger Gert, att den här tendensen har stor betydelse. Steget kan synas vara långt mellan avslappningsövningar och sam-hällsförändring, men upplösningen av kroppsliga spänningar leder till psykiska förändringar, ett harmo-niskt psyke, en kärleksfullare atti-tyd osv. Jag har sett människor ge-nomgå stora positiva förändringar. Och en förändring av världen kan inte ske på annat sätt än genom en förändring av människorna inifrån.

Regnbågen, en dörr till den Nya Ti-den

ALTERNATIVRÖRELSE I MALMÖOMRÅDET

ACEM-Malmö (modifierad TM-meditation), c/o Wärsted, Celsiusgatan 3 A, 212 13 Malmö 040-12 61 07.

Aktion Skåne-Miljö, Beleshögsvägen 15, 216 18 Malmö, 040-15 47 55.

Antroposofiska Sällskapet i Lund, c/o Fabri, Kronhjulsst. 7, 222 50 Lund, 046-13 36 26.

Arcanum, esoterisk tidskrift, Box 13013, 200 44 Malmö 13.

Framtiden i våra händer, c/o Hans van Wees, V. Skattnästaregatan 23 A, 217 49 Malmö, 040-98 17 58.

Förbundet Tro och Vetande (spiritualism), Lorensborgsgatan 5, 217 61 Malmö, 040-96 72 40.

Hälsofrämjandet – Malmö, c/o Rittiri, Ledungsgatan 12, 217 74 Malmö, 040-91 44 91.

Jordens vänner, Kungsörnsgratan 40, 214 61 Malmö, 040-87 071.

Kooperativet Seger (distribution av sunda vegetariska födoämnen) Butik månd-fred. 17.00 – 19.00 Bokhållaregatan 36, 040-97 54 72.

Lotus Buddhist-Orden, c/o Petersen, Klockarevägen 63, 233 00 Svedala, 040-40 39 23.

Malmö energi- och miljögrupp, Fack, 200 43 Malmö, 040-97 55 73.

Malmö Interplanetariska Sällskap, MIS (UFO, kosmologi och allmän esoterik; föredrag o a första fredagen i månaden), Box 2012, 200 12 Malmö.

Martinus stiftelse, c/o Glipe, Roskildevägen 5 B, 211 47 Malmö, 040-12 19 02.

Matfront i Malmö (giftfritt odlat, direkt från producenterna) c/o Remper, Ö. Förstadsgatan 50, 212 12 Malmö, 040-18 89 69.

Matfront i Lund, c/o Vänskapens hus, Bredgatan 19, 222 21 Lund, 046-11 00 21.

Moder Jord och Söner (vegetariskt produktionskollektiv) Forshults kvarn, Pl 2218, 290 11 Linderöd 0450-20 132.

Nordiska Samfundet mot Plågsamma djurförsök, c/o Arvidsson, Boktryckaregatan 1, 216 19 Malmö, 040-15 65 63.

Psykiskt Forum (spiritualism, parapsykologi m m), Klaragatan 7, 214 34, Malmö, 040-809 50.

Regnbågens bokhandel (new age-bokhandel och informationscenter), Baltzarsgatan 32 ("Buttericks-huset" vid Södergatan/gågatan mellan Stortorget och Gustav Adolfs torg). – Regnbågens kurs- och sammanträdeslokaler ligger i huset intill: Baltzarsgatan 30, 3 tr. Postadr.: Box 4156, 203 12 Malmö. 040-23 71 28.

Siddha Yoga Dham (Muktanandalarjungar), 040-87 617.

Stiftelsen Solbyn, c/o Stenram, Ferievägen 2 A, 223 67 Lund, 046-12 83 73.

Summit Lighthouse (en organisation för andlig utveckling med huvudsäte i USA), c/o Gordon March, Sjöleden, 270 60 Ljungbyhed.

Teosofiska Rörelsen (även tidskrift), c/o Bernin, Östervärnsgatan 15, 212 18 Malmö, 040-93 75 85.

Teosofiska Samfundet, Beleshögsvägen 125, 216 18 Malmö, 040-15 08 12.

TM-centret, (transcendental meditation enl. Maharashiri Mahesh Yogi), Kärleksgatan 1, 211 45 Malmö, 040-12 63 61.

Trafikmiljögruppen, c/o Olin, Sergels väg 13 C, 217 57 Malmö, 040-91 89 97.

Föreningen för Waldorfpedagogik i Malmö-Lund, Kungsgatan 2 B, 223 50 Lund, 046-15 10 03.

MATSTÄLLEN MED VEGETARISK KOST
Restaurang och hälsokostaffär Fågel Fenix (helvegetarisk), Saluhallen, Lilla Torg, 211 21 Malmö, 040-11 10 59.

Restaurang Fru Kantarell, N. Vallgatan 78, 211 22 Malmö, 040-23 97 92.

Sesam Salladskrog, Gustav Adolfs Torg 2, 211 39 Malmö, 040-97 22 22.

Salladjären, S:t Jörgen, Södergatan 30, 211 34 Malmö, 040-773 00.

(Listan är sammanställd av Bo Olsson)

Turinsvepningen

Det pågår en liten vetenskaplig debatt om den heliga linneduken i Turin. Var Jesus en gång insvept i den – efter korsfästelsen – och bär den spår av Jesu egen kropp, eller rör det sig om en förfälskning? Meningarna går isär.

Svepningen dök upp första gången 1354 i Lirey i Frankrike, där den blev kvar i omkring hundra år. 1453 kom den i huset Savoys ägo i Chambery, och när hertigen flyttade till Turin, följde svepduken med dit. I Turin har den förvarats sedan 1578.

Det finns inga direkta bevis för att svepningen funnits före 1300-talet.

Första gången som en Kristi svepning nämns är i några rader från 400- eller 500-talet, vilka tillskrivs S:t Nino av Jerusalem. 1171 skrev William av Tyre från Konstantinopel att Kristi svepning förvaras i det bysantiska kejserliga palatset. 1203 uppger Robert av Clari att han sett svepningen i Vår Frus kyrka i Blanchernes i närheten av det kejserliga palatset. Följande år plundrades Konstantinopel av tartarerna, och svepningen försvann. Men den bysantiske premiärministern, som hade tillgång till skatterna i Blanchernes, där svepningen förvarades, lyckades fly till väst just innan staden föll. Han var släkt med familjen Geoffroy de Charny, som förvarade svepningen i Lirey. Och fastän det är frestande att tro att det var den bysantiska svepningen som kom till Lirey och som alltså nu finns i Turin, så finns det ändå inga bevis för att den verkligen är Kristi svepning. Om Jesu kropp fick en fullständig judisk begravning anses det osannolikt att svett och blod lämnat märken på svepningen, eftersom de döda tvättades enligt judisk sed.

1902 gjordes ett slags vetenskaplig undersökning av svepningen. Några vetenskapsmän vid Sorbonneuniversitetet i Paris studerade fotografier av relikten. Deras resultat lades fram för franska vetenskapsakademien. De ansåg att bilden på svepduken troligen var ett autentiskt "foto" av Jesus.

Sedan dess har flera studier och bedömningar gjorts, men någon definitiv klarhet har inte vunnits.

Nyligen har dr Walter C. McCrone i Chicago gjort en undersökning som väckt uppmärksamhet. Han är expert på kemiska analyser med mikroskop och har gjort mikroskopundersökningar av partiklar från bilden på svepningen, varvid han upptäckt små spår av järnoxid.

Vid ett möte med det engelska Shroud Society (svepningssällskapet) förklarade han att järnoxiden troligen var element av röd ockrafärg, som används av konstnärer. Slutsatsen blev att bilden på svepningen var en konstnärs verk.

McCrone vill att svepningens ålder skall bestämmas med kol 14-metoden, men Vatikanen tillåter inte att ett erforderligt stycke, stort som en fingernagel, skärs bort från svepningen, så ingen kol 14-undersökning kan göras. McCrone tror att en sådan undersökning skulle visa att svepningen är från mitten av 1400-talet.

Men i Amerika finns en grupp på 32 vetenskapsmän som ägnar sig åt studier av den heliga svepningen, och de säger att röd ockrafärg inte är det enda som kan förklara järnoxiden på svepningen. Alan Adler, som är professor i kemi vid Western Connecticut State College, uppger att de inte funnit bevis för några som helst färgämnen på duken, och han tillägger att en målare på 1400-talet skulle ha använt djurprotein för att binda pigmentet i färgen. Men fluoroskoptest har inte visat några djurproteiner, utom dem som finns i blod.

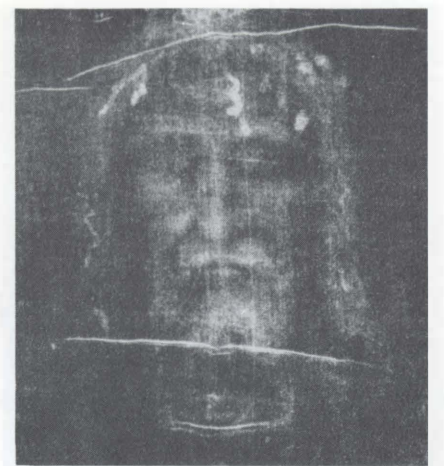
Professor Adler menar att järnoxiden har absorberats av linnedu-

ken vid tillverkningen. Linnetyg framställdes genom jäsning av lin i vatten. Cellulosa, som är en grundbeståndsdel i alla växter och i linnefibrer, absorberar med lätthet järn och kalcium under jäsning. Järnoxiden, säger Adler, fanns nog i det vatten som användes under jäsningen av linet och absorberades av linnet.

En annan medlem av den amerikanska svepningsforskningsgruppen, John Jackson, fysiker vid Colorado State University, tror att järnoxiden på svepduken är lämningar av mänskligt blod. Det antagandet stämmer ju bra med teorin att bilden är ett resultat av blod- och svettfläckar från en korsfäst man. Järn är en väsentlig ingrediens i hemoglobin, vilket transporterar syremolekyler i blodet.

Adler och dr John Heller från New England Research Institute har rapporterat att röntgenfluorescens och ultraviolett test talar för att det finns mänskligt blod på svepningen.

Det kan alltså finnas en del som talar för svepdukens äkthet. Men David Sox, som är präst i den amerikanska episkopala kyrkan och i åtta år har ägnat sig åt studier av svepningen, anser att han genom McCrones resultat fått sina ögon

Jesu drag på Turinsvepningen?

öppnade. Han har lämnat posten som sekreterare i British Society for the Shroud (brittiska svepningssällskapet) packat ihop sina tillhörigheter och återvänt till USA. Han betvivlar nu att svepningen härrör från Jesu tid.

Men det är ju möjligt att man på medeltiden med färg har bättrat på bilden på relikten – ty sådant var vanligt på den tiden. McCrone medger att det kan vara så.

Debatten om svepningen i Turin går med all säkerhet vidare.

Källor: Frontiers of Science, sept-okt., 1980, nov.-dec. 1980, samt Psychic News 17 januari 1981.

En veckas intensiv korttids-

PSYKOTERAPI

(primal-integration)

Under kursens första del används en intensiv REGRESSIONS-teknik (kombination djupandning och dramatisk musik). Detta aktiverar "arketyp-överföringen", dvs framkallar kollektiv-omedvetna symboler i form av t ex döds-/återfödelse-upplevelser, religiösa visioner osv. Regressionen initierar själens självläkande processer (individueringen).

Kursens andra del, RE-INTEGRATION, syftar till att – från vuxennivå – 1. bearbeta och assimilera dessa framkallade kollektiva symboler och upplevelser och 2. klargöra "barndomsprogrammeringen" (överförings-neuros) och korrigera felaktiga negativa beteendemönster och ersätta dem med mera effektiva och positiva beteendemönster och värderingar. I denna fas används psykomotor-terapi (kroppsinriktad psykodrama), visualisering och bild-terapi, dynamisk meditation och basala bio-energetiska övningar m m.

Kurslitteratur: Stan Grof: "Människans okända världar"

Jung: "Människan och hennes symboler"

En vecka *primal-integration*: 22–29 augusti, 23–30 oktober, 27 november–4 december på kursgård i Småland, inkl. logi, exkl. självhushållning.

Kursavgift 1 950:–

Kursledare: LEO BERLIPS, leg. psykolog, A-medlem. Riksf. Psykoterapicentrum, godkänd gruppleddare; med co-terapeuter.

Institutet för psykoterapi och psykodrama

Ingeborgsgatan 4, 416 59 Göteborg

Tel 031/15 67 46, 0521/609 90.

Ny två års självverfarenhetsgrupp (psykoterapi/utbildning) börjar i höst.

MARTINUS

(1890 – 1981)

Av Nils Kalén

Martinus var född den 11 augusti 1890. Vid trettio års ålder hade han de omvälvande inre upplevelser som kom att ge honom det kosmiska medvetandet och satte honom i stånd att i tal och skrift och symbolbilder utveckla den andliga vetenskap eller kosmologi som redan har blivit av så stor betydelse för sökande själar runt om i världen men främst i Norden. Under sextio år arbetade han oförtrutet på att i skrift utforma sin kosmologi. När han den 8 mars i år, alltså över 90 år gammal, stilla lämnade sitt jordiska arbetsfält, hade han bara ett par dagar dessförinnan suttit vid sin skrivmaskin.

Om Martinus och hans märkliga levnad, om den olärde bondpojken, sedermera mejeristen, med den sällsamma förmågan att blicka in i den osynliga världens lagar och principer och finna svaren på tillvarons gåtor – om detta har Sökarer tidigare flera gånger berättat, varför en upprepning här inte är nödvändig. Otaliga är de föredrag Martinus har hållit, främst i sitt danska hemland men även i Sverige, tillfälligtvis också på Island, i Indien och i Japan. Åhörarskarorna har från början varit små, men har på senare tid vuxit alltmera. Bland Martinus böcker – ett fyrtiotal – utgör de sju banden av "Livets bok" (ca 3.000 sidor) huvudarbetet. Vid sin bortgång efterlämnar han dessutom manuskript till ytterligare böcker. Tillsammans bildar hans skriftliga produktion en andlig kartläggning av världsaltet, en kosmologi som i logisk utformning och klarhet helt saknar motstycke.

För den som haft glädjen och förmånen att få ta del av denna kosmologi och blivit gripen av dess storhet och skönhet kan det väl synas egendomligt att den hittills inte blivit än mer uppmärksammat. För gemene man, såväl inom som utom Norden, är Martinus alltjämt ett tämligen okänt namn. Främsta orsaken härtill torde vara, att såväl han själv som det institut, som upprättats till skydd för lärans fortsat-

ta integritet, en garanti mot förvanskning, ännu inte ansett tiden mogen för denna kosmologis spridning till vidare kretsar. Och att skapa någon medlemsorganisation eller förening har helt legat utanför upphovsmannens intentioner. Martinus kosmologi skall bli hela mänsklighetens gemensamma egendom.

Först nu, sedan Martinus har lämnat det jordiska planet och hans verk föreligger färdigt och konsoliderat, anses tiden vara inne för en spridning på bredare bas. Under åren framöver kan vi vänta oss ett intensifierat översättningsarbete av hans böcker. Hittills har svenskan varit det språk som haft de flesta böckerna översatta. Endast ett mindre antal finns utgivna på engelska, tyska, holländska, isländska och esperanto. Mycket finns också översatt men ännu icke publicerat.

*

Söndagen den 29 mars hade bortåt 2.000 personer samlats till en minnesstund i den stora konsertsalen vid Tietensgade i Köpenhamns centrum. Jordfästning vore en felaktig beteckning, eftersom någon sedvanlig jordfästningsritual inte förekom. Men en anslående vacker högtid var det, en glädjefest utan något som helst inslag av sorg eller svartklädda sörjande. På estraden stod Martinus kista, draperad i den färgglada fana som han en gång själv komponerat som symbol för sin kosmologi. Musik och sång inramade de två minnestalen, ett på danska, ett på svenska.

Som närvarande vid denna högtid fick man en stark känsla av att den inte enbart var en stämningsfylld minnesstund efter en älskad andlig ledare och vän. Den var även, och kanske framför allt, en stark, tyst manifestation av deltagarnas önskan att vara med och sprida Martinus budskap ut över världen. Alla som satt sig in i denna kosmologi och gjort den till sin andliga hemvist är övertygade om att den utgör

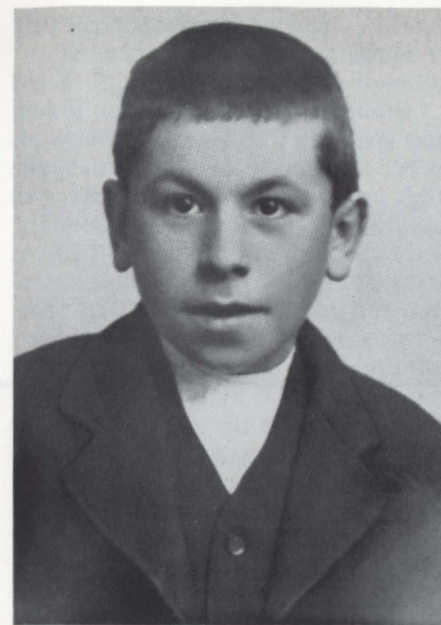
inledningen och en blivande grundval till en ny epok i vårt andliga tänkande. Martinus uppträdande betyder en milstolpe i mänsklighetens utveckling, en ny världskulturs födelse.

Martinus samlade verk innehåller ett outtömligt vetande om världsaltets uppbyggnad och de levande väsendenas struktur och gudomliga natur. Det är filosofi, psykologi, religion och livsåskådning av högsta dignitet, en lära lika tidlös som universum självt. Som människa bland människor var Martinus den mest försynte och ödmjuka tjänaren. Han ville aldrig framhäva sin egen person. Han sade sig endast vara en förmedlare av de andliga sanningar han hämtade från en högre värld. Han brukade framhålla att vi alla, förr eller senare, skall nå samma utvecklingsgrad – han råkade bara vara först. Men när det gällde presentationen av dessa sanningar var han, liksom stora andar före honom, orubbligt medveten om sin missions betydelse för mänsklighetens utveckling. "Jag är livets fackla", har han sagt.

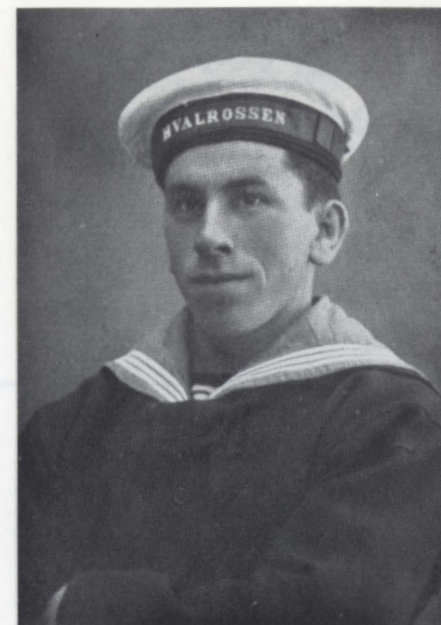
Men kriteriet på hans kosmologis storhet är trots allt inte dess vetenskapliga, logiskt förankrade framställning, som "sätter allting på sin rätta plats". Det väsentliga är hans ständiga betoning av kärleken som hela världsaltets grundton: den genom hela kosmos vibrerande, oändliga, gudomliga kärlek som är den röda tråden i allt livs utveckling. Ofta hävdade han, att vi utan att äga denna kärlek, en kärlek till allt levande, till människor, till djur, växter och mineralvärld, aldrig kan utvecklas till de fullkomliga väsen vi alla en gång skall bli. Utan denna kärlek är ett aldrig så ivrigt studium av kosmologin inte mycket värt. Martinus står här helt på kristen grund (jämför t ex Paulus: "...men störst bland dem är kärleken"), även om hans budskap på väsentliga punkter bryter med gamla dogmatiska kristna föreställningar och kvarlevor från gammal hednisk religion. Alldeles som Nya Testamentet var en fortsättning på Gamla Testamentet, trots att det bröt med mycket av det gamla, så är Martinus verk, Tredje Testamentet, en uppföljning och fullkomning av Nya Testamentet.

Det är detta Tredje Testamente som nu kommer att spridas ut till en andligen nödställd mänsklighet.

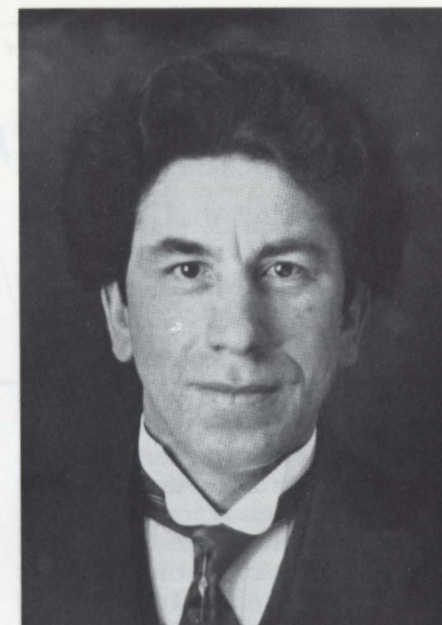
Anm. Nils Kalén är en av de främsta förespråkarna för Martinus kosmologi i Sverige. Han har bl a översatt flera av Martinus böcker till svenska och som förläggare (Hälsans Förlag) spridit dem.

Martinus 1901

1913

1918

1920

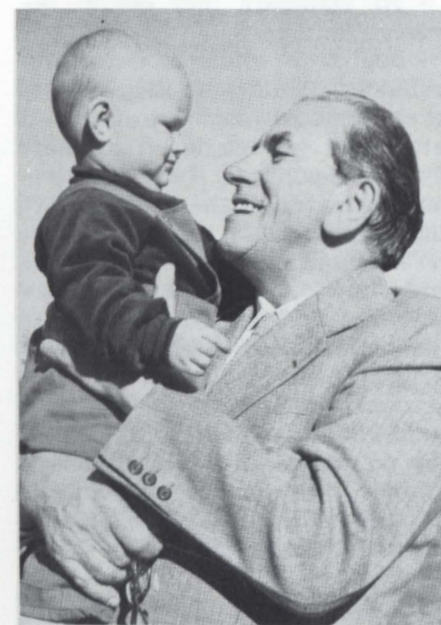
1928

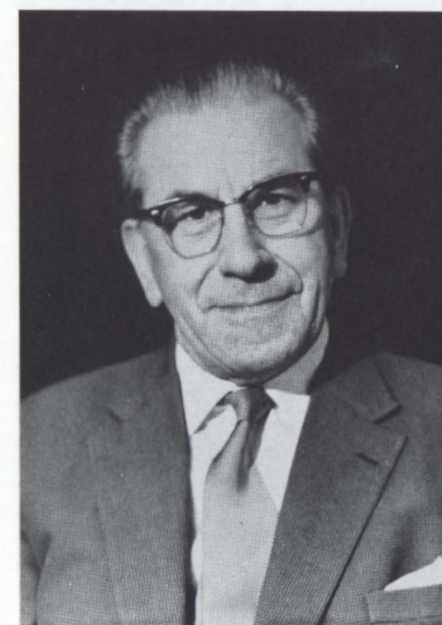
1931

1936 med Kirsten Rye Jacobsen

1955 med Mariane Heiberg

1958

BORGENS FÖRLAG

sökarlitteratur på danska

Av Sven Rosén

I ett hörnhus vid Mynstersvej i Köpenhamn ligger Borgens förlag. Det har länge varit en av föregångarna i Norden, när det gäller utgivning av böcker inom sökarområdet. Framför allt har man på senare år gett ut många hälsoböcker samt böcker om olika självförbättringsmetoder.

Jag träffar Jarl Borgen, som grundade förlaget 1948, i ett boköversållat rum vid ett skrivbord, belamrat med böcker. Han berättar att hans förlag har utvecklats till att bli ett av Danmarks största med ca 250 nya titlar per år. De flesta böckerna faller inom konventionella ämnesområden men "vår målsättning är att tillhöra avantgardet, att gå främst inom olika områden", säger han. Bland annat har Borgen gett ut dristiga böcker inom samhällsdebatt, sex och politik.

– Och böcker om text yoga tillhör avantgardet?

– Ja, det gör det! Ni har inte i Sverige något förlag som kan jämföras med oss. På de senaste åren

har det kommit fram några, men vi har ju ändå sedan början av 1950-talet gett ut detta slags böcker, och då var det verkligen avantgarde! När vi i text gav ut den första yogaboken 1954, skrattade folk åt oss. I Sverige har det ju tills nyligen varit fullständigt stopp för den här typen av böcker på "normala" svenska förlag. Därför har vi kanske också sett Sverige som litet av ett "uland" i detta hänseende... för detta var ju det spännande på den tiden... nu kommer förlagen runt om i världen svansande efter, därför att de har upptäckt att materialismen inte längre duger som förklaring...

Det stämmer med intervjuarens uppfattning att man i Danmark länge haft en större bredd på bokutgivningen inom "sökarområdet" än i Sverige. (Men det har nog ofta rört sig om ganska "vildvuxna" saker!) Bland annat har i Danmark vuxit fram en livaktig forteansk rörelse, vilket kanske hänger samman med boken *Den fantastiske virkelighed* av Pauwels och Bergier (Borgen 1964), som fick ett helt annat genomslag i Danmark än i Sverige. (Hit kom den flera år senare i en mycket beskuren utgåva.)

– Är Danmark mer ockult intresserat än Sverige?

– Jag tror inte på nationella skillnader. Vi har haft några grupper i Danmark som arbetat med detta, och i Sverige har ni inte haft något motsvarande – men det beror på rena tillfälligheter. Framförallt en person har i Danmark betytt kolossalt mycket för organiserandet och spridandet av dessa idéer: det är Povl Strube. Han är bokhandlare och förläggare och har genom sin bokhandel importerat och sålt detta slags böcker i mycket stora mängder. Det är ju först på senare tid som ni i Sverige har fått Vattumannen och ett par liknande affärer... han har haft sin bokhandel i snart 40 år.

Genom att böcker på detta sätt gjorts tillgängliga, har det skapats ett intresse hos allmänheten och ett läsarunderlag har kunnat byggas

upp. Så Danmarks försteg som "sökarland" beror på ett fåtal eldsjälars arbete, tror Borgen. Men Danmark har ingalunda varit först med allt. Borgen plockar fram en av höstens utgivningar: *Ud-af-krop-oplevelsen og døden* av Else Kammer Laursen:

– Vid Köpenhamns universitet har det hittills varit helt stängt för parapsykologi. Else Kammer Laur-sen är den första person med universitetsutbildning som skrivit en bok om parapsykologi i Danmark. Annars har alla sådana böcker varit översättningar från utlandet eller primitivt lokalt material.

Men det är trist att även öppna nationsgränser kan hejda ett fritt bokflöde, tycker Borgen, som på tal om "skillnader i läsvanor" tror att det i Sverige finns "även mycket intellektuella personer som aldrig läst en dansk bok". Han påpekar att den samlade årliga bokexporten till Sverige från hans eget förlag är mindre än försäljningen till en enda normalstor dansk bokhandel. Som jämförelse kan nämnas att bokexporten till Norge är ca 20 gånger så stor. Det danska intresset för svenska böcker är också betydligt större.

Kanske har svensken svårt att läsa danska?

Nej, det tror inte Borgen. Det borde i så fall vara lika svårt för danskarna att läsa svenska – men här utgör språket tydligen inte samma hinder. Nej, skillnaden tror han har att göra med en "storebrorsattityd". Eftersom den svenska bokproduktionen totalt sett är större än den danska, har bland svenska bokdistributörer skapats känslan att det "inte finns något att hämta" i Danmark. "Det som är bra kommer nog på svenska också", tänker man. – Men det gör det alltså inte alltid! (Borgen påpekar att det i Danmark finns en liknande "storebrorskänsla" gentemot Norge. Norrmännen läser betydligt fler danska böcker än danskarna läser norska.)

– Ofta tycks ju nyheter komma till Danmark innan de når Sverige.

Hur är "trenden" just nu?

– Bland det mest spännande vi har är Stanislav Grof. Men de människor som sysslar med honom... de svävar helt uppe i skyarna och säger att han är fantastisk... Han är läkare, ursprungligen från Tjeckoslovakien, och har forskat med LSD långt innan det blev kontroversiellt. Denna forskning fortsatte han i USA, där han nu har bott i många år, och sina helt sensationella resultat har han skildrat i det fembandsverk *Den indre rejse*, vars tre första delar nu har kommit på engelska och danska. Det är forskningsresultat som nästan fullständigt revolutionerar vår kunskap om psyke och människometafysik.

Borgen anser resultaten vara revolutionerande bl a därför att Grof lyckats experimentellt, med flera tusen försökspersoner, dokumentera mystikernas "kosmiska medvetande".

– Här står vi för första gången på detta område inför en forskare vars kvalitet är odiskutabel, och inför ett forskningsomfång som gör att resultaten inte kan betvivlas utifrån vetenskapliga grunder. Och däri ligger ju den stora skillnaden mellan Grof och alla de enskilda personer som likt Martinus säger "jag har upplevt det". Grof kan säga "4000 människor har upplevt det".

– Men är det fråga om samma typ av upplevelser?

– Ja, även om man inte kan dra direkta paralleller, så kan man säga att det som mystikerna – och Martinus var ju en av världens stora mystiker – har upplevt, visar sig i större eller mindre grad ha motsvarighet i det som vanliga människor kan uppleva under LSD-bruk. Och genom att systematisera och vetenskapligt analysera de beskrivningar som dessa människor ger, får man resultat som pekar långt utöver den materialistiska psykologi som hittills ansetts vara den enda hållbara.

– Men kan det inte ligga en fara i att ge ut böcker som positivt behandlar LSD?

– Läkemedelslagen har nästan omöjliggjort ett lagligt bruk av LSD i Danmark. Den illegala användningen påverkas knappast av vad som står i böcker.

Bland inhemska författare vill Borgen gärna framhålla Jes Bertelsen, en drömforskare som tidigare varit knuten till Aarhus universitet och vars *Dybdepsykologi* (djuppsykologi) nu är under utgivning i fyra band – ytterligare en storsatsning som väl knappast skulle varit möjlig i Sverige.

– Nyligen gav ni också ut en bok

om satanism, *Indsigstens sted* av Erwin Neutzsky-Wulff!

– Satanism är ju också en sanningsträvan – inte bara en strävan efter det onda. Den har kvalitet... för övrigt finns det ju i många läror en "destroyer" och en "preserver", en ödeläggare och en uppbyggare. Det är samma princip inom kristen teologi: Jesus är det goda och satan det onda, men bägge delar är i balans.

– Finns det satanister i Danmark?

– Ja, det säger man, men det finns väl inga bevis för det. Erwin Neutzsky-Wulff, som ju är en utomordentligt fin och sympatisk människa, är den enda officiella satanisten i Danmark, den enda som har trätt fram och sagt "jag är satanist". Hans bok skulle ju vara en lärobok om det, men jag har bara läst den som underhållning.

*

Vilka åsikter, av alla dem som Jarl Borgen hjälpt till att sprida under 30 år, står hans eget hjärta närmast? Det vill han inte tala om. Han säger att han helst vill se sig själv som "en man som ser alla de fingrar som pekar mot månen".

– Det är ett gammalt talesätt att hinduism, buddhism, osv är fingrar som pekar mot månen, mot den stora Sanning som ingen känner i dess helhet, men som varje enskild lära har sin del av. Därför är alla dessa fingrar värdefulla. Ingen har den fulla sanningen, men de är alla ärliga försök. Det är dessa ärliga försök vi gärna vill lägga fram. Sedan får folk själva välja, och därför är min personliga mening ointressant.

NÅGRA BORGENBÖCKER FRÅN 1980 (priserna i d.kr):

Richard Littleman: *Meditation og yoga dag for dag*, 220 sidor, pris kr 124:-.

Boken ger ett 30-dagars övningsprogram i hatha-yoga. Varje övning tar ca 10 minuter och skall följas av ytterligare 10 minuters meditation, enligt metoder som också nämns i boken. Framförallt anbefalls yantra-meditation, dvs man mediterar på en bild eller symbol – till skillnad från text mantra, som är ett ljud. Ur övningsprogrammets alternativ är det sedan meningen att man själv vid övningsperiodens slut skall välja den metod som passar en bäst.

Boken är mycket pedagogiskt upplagd. Om det är möjligt att lära sig meditation och yoga från en bok, är det nog så här boken bör se ut.

Varje övning är detaljerat beskriven i olika steg, och boken är illustrerad med mer än 200 bra fotografier.

Alexander Lowen & Leslie Lowen: *Bioenergetiske kroppsøvelser*, 173 sidor, pris 98:-.

Bioenergetik är, enligt förf., "ett sätt att förstå personligheten utifrån kroppen och dess energiprocesser". En av dess utgångspunkter är att "kropp och sinne är funktionellt identiska, dvs att det som sker i sinnet avspeglar det som sker i kroppen och omvänt". Därför finns ett dubbelriktat samband mellan muskelspänningar och olösta känslokonflikter. Att inte våga visa sina känslor kan också leda till förlust av känslor och därmed "till en förlust av liv". Boken beskriver olika övningar att lösa upp muskelspänningar och känslonutar – men också att (ofarligt) leva ut aggressioner och uppdämda känslor.

Alexander Lowen har varit elev till Wilhelm Reich, och det finns i bioenergetiken en viss anknytning till orgon- och prana-idéer. Stor vikt läggs text vid andningen, och här talas också om "energier" och "vibrationer" – dock på ett i mitt tycke ganska dunkelt sätt. Men alldeles oavsett teoriernas riktighet har säkert de metoder som här beskrivs, och som Lowen utprovat under en följd av år, stort värde. Samtliga övningar är illustrerade med teckningar.

Bhagwan Shree Rajneesh: *Hemelighedernes bog 1: Tantriske meditationsteknikker*, 235 sidor, pris 125:-.

Detta är första halvdelen av ett fembandsverk med utläggningar kring de tantriska meditationsmetoder som finns beskrivna i den "5000-åriga" indiska skriften *Vigyana Bhairava Tantra*. Hela verket skall tydligen behandla 112 olika metoder, men i denna del hinns "bara" 12 med. Metoderna, som har med andning, uppmärksamhet och avslappning att göra, verkar inte vara svåra att lära sig. Däremot är Bhagwans berättarkonst minst sagt påfrestande. Verket uppges vara resultatet av spontana föredrag som Bhagwan hållit i Bombay – men man skulle ha önskat att utskriften blivit mindre spontan. Bhagwan upprepar sig själv stup i ett, vilket kanske kan ha ett pedagogiskt värde i muntlig framställning, men blir tjatigt i skrift. En del av Bhagwans utläggningar och berättelser verkar också skäligen naiva.

Stanislav Grof: *Den indre rejse I-III*, pris 95:-, 110:- och 178:-.

Hallucinogener har använts rituellt inom många kulturer, och

Avante garde-förläggare Jarl Borgen

forskning kring dessa preparat och deras verkningar kan ha stor betydelse för livsåskådningsområdet. Reaktionen i USA mot "drogkulturen" vid slutet av 60-talet tvingade emellertid denna forskning att nästan helt upphöra. Endast ett fåtal "drogforskare" fortsatte på den inslagna vägen, däribland Prof. Den indre rejse, i fem band, utgör resultatet av hans LSD-forskning.

Tre delar är hittills utkomna. Första delen utgör en 276 sidors "kortlaegning af menneskets ubevidste gennem LSD-psykoterapi". Andra delen "Menneskets møde med døden" (293 sidor) drar paralleller mellan LSD-upplevelser och upplevelser från dödens gränsland, liksom med myter samt religiösa och litterära skildringar av döden. Tredje delen "LSD-psykoterapi i teori og praksis" (420 sidor) tycks främst vända sig till dem som antingen själva sysslar med psykoterapi eller är mycket intresserade av det.

Lyall Watson: *Livstidevandet. Det underbevidstes biologi*, 428 sidor, pris 115:-.

Dr Watson, som blev världskändis med boken *Supernature* (En annorlunda verklighet) och som sedan skrev ett par mellanböcker, har nu samlat tanketrådarna tillhoppa i en glimrande syntes: *Livstidevandet*. Självt tycker jag att det här är Watsons bästa bok, och alla som tyckte om *Supernature* bör också läsa den här. Det är den urgamla frågeställningen om förhållandet mellan kropp och själ som bildar bokens tema. Författarens goda kunskaper i biologi och psykologi utgör tankebyggnadens sunda bas – men när det gäller det "övernaturliga" roll i syntesen, blir man här (liksom i Watsons tidigare böcker) förvånad över en viss kritiklöshet.

Fritjof Capra: *Fysikkens Tao – en undersøgelse af parallellerne mellem moderne fysik og orientalsk mystik*, 340 sidor, ill., pris 148:-.

Fritjof Capra är den som grundligast har sökt analysera parallellerna mellan modern fysik och mystik. Ibland är de likheter han finner så detaljerade, att man förstär den kritiker som uttryckte farhågor för *mystiken* – utifall att fysikens ståndpunkt i någon framtid skulle behöva ändras. (!)

Capra är professor i teoretisk fysik och har en förmåga att i begripliga obegripligheter formulera sin vetenskaps paradoxer. Men ibland undrar man om inte de likheter han finner kan vara språkliga "fixeringsbilder". "Både mystiker och fysiker vill gärna vidarebefordra sina insikter, men när de uttrycker sig i ord, blir deras utsagor para-

doxala och fulla av logiska motsägelser", skriver Capra. Det ligger ett problem där.

Lis Andersen: *Dit liv – dit ansvar: en hverdag i min praksis*, 166 + 233 sidor, pris 108:-.

I ungdomen råkade Lis Andersen ut för en trafikolycka som nästan krävde hennes liv och som kom att fylla 22 år med svåra smärtor. Eftersom läkarna inte kunde ge mycket hjälp, föll det sig naturligt att hon själv började ett oortodoxt sökande bland helbräddagörare och hälsoprofeter. *Dit liv – dit ansvar* redovisar en del av det hon funnit och som gjort henne frisk. Nu är hon själv "botare" (eller "barfotaläkare") med åtskilliga hälsoböcker bakom sig.

Ramen till denna bok är vad undertiteln säger: en (med humor skildrad) verksamhetsdag. Det är ett konstgrepp som ger henne möjlighet att ta upp de mest skilda problemen – men hela tiden med sikte inställt på förebyggande sjukdomsbekämpning. Boken är personligt skriven med råd för både kropp och själ. I synnerhet de som börjar känna en del krypande krämpor kan nog ha nytta av ett och annat här.

Jes Bertelsen: *Dybdepsykologi 3. Den vestlige meditations psykologi*, 176 sidor, pris 94:-.

Djuppsykologi och meditation syftar mot samma mål, men till sin inställning rymmer metoderna samma motsatser som påstås utmärka "öst" och "väst". Djuppsykologin går från omedvetet till medvetet (drömtolkning syftar till att medvetandegöra det omedvetna), i meditation är gången den motsatta. Men detta är samtidigt ett tyligt betraktelsesätt, för välgarna löper långa stycken parallellt, och de flesta som sysslat med meditation vet nog av erfarenhet att drömlivet påverkas. Denna bok presenterar en meditationsteknik som tar sin utgångspunkt i västerlandets tradition, så som den kommer till synes inom djuppsykologi och drömtolkning. Framför allt är det C.G. Jungs psykologi som brandskattas – men från honom leder trådarna vidare till mediterande alkemister och andra västerländska esoteriska skolor. Stort utrymme ägnas Rudolf Steiners meditationsväg.

Bertelsen menar att många österländska meditationsmetoder är både mäktiga och farliga. Det väsentliga för den som vill lära sig meditation är att börja på den nivå där han befinner sig – och det är här som många importerade tekniker misslyckas. Genom att utnyttja den växelverkan som finns mellan meditation och drömmar kommer

dessa, enligt Bertelsen, att korrigera varandra, och risken blir mindre att den mediterande "går vilse".

Bertelsen har enligt min mening i hög grad lyckats föra in fantasi och upptäckarglädje i sin framställning. Vad han beskriver är en helguten meditationspsykologi – inte bara en "teknik".

Else Kammer Laursen: *Ud-af-krop-oplevelsen og døden*, 218 sidor, pris 124:-.

Bokens första del söker beskriva företeelsen "ut-ur-kropp-upplevelse", och man får klart för sig att det rör sig om ett stort och svår-fångat fält av upplevelser, men att det finns gemensamma drag som bildar ett mönster. Bokens andra del tar upp teoribildningar och tolkningsförsök. Problemet är, som författarinnan flera gånger framhåller, att alla teorier tycks passa någon del av upplevelseområdet, men att ingen teori passar samtliga delar. Boken avslutas med ett långt appendix om varför parapsykologin har så svårt att bli accepterad.

Else Kammer Laursen, som är psykolog, har inte själv bedrivit experiment eller intervjuat människor: hennes framställning grundar sig på enbart litteraturstudier. Men förmodligen är hennes arbete ändå betydligt mer självständigt än det kan verka när man ser de många källhänvisningarna. Hon har lyckats skapa god överblick och reda inom ett forskningsområde som väl ännu inte varit särskilt accepterat ens inom parapsykologin. (Det är ju ett "anekdotiskt" område med få experimentella data.) Hennes stil och bokens disposition är också mycket klar och genomtänkt.

Erwin Neutsky-Wulff: *Indsigens sted*, 225 sidor, pris 98:-.

Detta är en gotisk "skräckroman" – eller, om man skall tro författaren: en dokumentärroman – om ockulta sällskap och satanister i Danmark. Man får följa läraren Erik Løvs vandring genom allt högre invigningsgrader. Handlingen utspelas under tiden 23 juni – 31 december 1979, och är redovisad i form av dagboksanteckningar. Boken är välskriven och tillräckligt spännande för att man under läsningens gång skall förmås att acceptera vilka "orimligheter" som helst. Men vid närmare eftertanke förefaller det mig ändå möjligt att författaren kan ha dragat ut det dokumentära innehållet med några odokumentära demoner. Boken avslutas med en förklarande "ordlista" som utförligt sammanfattar romanens världsbild.

(Adress: Borgens Forlag, Mynstersvej 19, DK-1827 København 5, Danmark.)

Sökarguiden

LINDSBERG

Miljöförbundets kursgård i Falun, tel: 023-430 30

6-11/7 EKOLOGINS GRUNDER
13-19/7 NORDISKT MILJÖLÄGER - samnordiska kamp-projekt etc.
20-24/7 70/80-talets MILJÖKAMP
1-9/8 AKTIONSTEATER - Jordcirkus ordnar kurs

Vill du veta mer så skriv till Lindsberg
P1 4795, 791 91 Falun.

PERSONLIG UTVECKLING Skandinavisk
GRUPPROCESSER Workshop
MELLANMÄNSKLIG KOMMUNIKATION 24-31 juli
FACILITATOR DEVELOPMENT INSTITUTE

F.D.I.'s skandinaviska sommarworkshop vänder sig till människor som yrkesmässigt eller för personligt utveckling önskar fördjupa sin förståelse för hur människor fungerar tillsammans och som vill utveckla sin förmåga att i grupper skapa ett gynnsamt psykologiskt klimat. Särskilt vänder den sig till personer som arbetar med socialt arbete, utbildning, organisationsutveckling, vårdyrken, psykoterapi, etc.

Syftet med workshopen är att ge deltagarna fördjupade kunskaper och erfarenheter av personligt växande och samspel människor emellan.

FÖRFRÅGNINGAR OCH ANMÄLAN:
Anmälan skall sändas till Alessandra Nilsson, Teatergatan 19,
411 35 Göteborg. Tel 031-18 18 74, 77 14 97

Livsinspiration och skapande

med Lena Kristina & Toomas Tuulse, Marilyn Green, Sven Forslund, Sara Koelling, Anita Norling, Josef & Johanna samt Guru Babaji (i mer eller mindre manifesterad form)

En introduktion till de andliga principer som Wäxthuset baseras på. Helt enkelt en 8-dagars livsfestival för kropp och själ med levande föda och allt därtill. Kursen syftar till att frigöra vår inre levnadskonstnär och att på alla områden berika vår tillvaro. Mer information får du genom Lena Kristina, Pl. 318 A, Söderfjälls By, 760 40 Väddö, tel: 0175-314 85.

NATURMEDICINSKA FACKSKOLAN

startar i höst med en lång utbildning som slutar med att du blir en "homiatraker". Eleverna läser hemma under fyra år och träffas då och då och diskuterar studierna. Kursen omfattar dels grundmedicin, klinisk medicin och slutligen den stora biten, naturmedicin. Skriv till Naturmedicinska Fackskolan
Box 85, 286 01 Örskelljunga tel: 0435-529 78
så får du mer information.

LIVING TAO - with Al Chung-Liang Huang

kurs i Västtyskland den 2-7 november. Skriv till: FORUM, P.O. Box 2841, D-7000 Stuttgart 1
så får du ett utförligt program.

SÖKARGUIDEN/InCAL, Box 45505, 104 30 Stockholm

trevlig sommar!

Sommarkurser

JULI-månad m.m

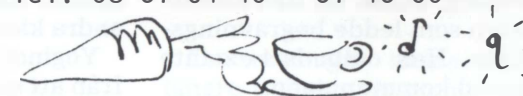
FÖRVERKLIGA VAD DU VILL I DITT LIV!

Sommarkurs den 17-21 juli med den kraftfulla Peggy Stanley som jobbar med dynamisk meditation, rebirthing och kreativ visualisering. Mer information får du genom:
Christina 08-41 89 13 eller
Elsa-Maria 08-99 20 71

Café Vega

har nu äntligen öppnat med sallads-servering och viskvällar. Servering av vegetariska sallader, råkost och smörgåsar mellan 11-17. Viscafé mellan 18-22 med föredrag, visaföreläsningar, sagoaftnar mm.

Vegagatan 15, vid Odenplan.
Tel. 08-31 64 40 - 31 43 50

Stell intensiv

på Ramsberg den 7-29 september
med Barbara Findeisen

STAR är en resa inom dig själv där du själv står i centrum, där dina verkliga känslor finns. Mer information får du genom att prata med:
Anita 08-61 74 40 Sidsel 08-39 69 31
Tomas 08-31 64 40 Klas 08-40 08 38

LENA WADENMARK, känd från f d Galleri MedMera håller nu kurser i USA tillsammans med Jack Painter. Program får du från The Center for Release and Integration, 1057 Steiner St. SF. Ca. 94115, USA

SÖKAREN

TVÅNGSOMVÄNDELSE I USA

Yogindra das är trettio år och medlem av Hare Krishna-rörelsen. Han är bosatt på rörelsens centrum, Korsnäs gård utanför Tumba. Han är gift.

Yogindra är född och uppvuxen i Amerika och har fem syskon, varav två varit katolska nunnor. Yogindra har under 15 år av sitt liv inte bott i sitt föräldrahem. Han har nu varit i Sverige i fem år.

I början av 1980 dog hans pappa och i februari reste Yogindra hem till begravningen. Han upplevde då ett spant förhållande till sina syskon, som inte förstod hans andliga engagemang, likaså till den katolske prästen som ledde begravningsceremonin. Han ombads t ex inte närvara vid kommunionen.

Innan Yogindra återvände till Sverige, gav han en av bröderna fullmakt att tillvarata hans intressen vid arvsskiftet. Ungefär 10.000 dollar skulle tillfalla vardera barnet. Ändå kallades Yogindra märkligt nog hem i arvsangelägenheter i december 1980. Familjen betalade hans resa.

I Philadelphia möttes Yogindra av brodern. När de satte sig i bilen för att åka hem, trängde sig två kraftiga män in i bilen. Det uppstod tumult. Männerna anmodade Yogindra att hålla sig lugn och hotade med ett par handbojor om han inte lugnade sig. De använde milt våld tills Yogindra inte längre kämpade emot.

Yogindra fördes till en villa utanför staden. Fönstren var förtäckta och förskruvade, så att han inte skulle kunna fly. I villan bodde en irländsk katolsk familj. Ett av deras fem barn hade tillhört en sekt tidigare men blivit deprogrammerad. Hela familjen ägnade sig nu åt deprogrammering.

I anknytning till villan, i en stor husvagn, bodde 4 professionella deprogrammerare, också f d sektmedlemmar. Yogindra var under 25 dagar den ende "gästen". Huset bevakades av vakter och Yogindra hölls inlåst. Vid ett flykttförsök användes milt våld mot honom, knuffar och stötar. Yogindra lämnades

däremot aldrig ensam, inte ens när han sov. Toalettdörren gick inte att låsa.

Man klippte av Yogindras hårtofs i nacken som symboliserar hans gudstillhörighet. Likaså brände man hans halsband och radband. Annars utsattes han inte för fysiska övergrepp utom när han försökte fly. Yogindra menar att deprogrammerarna blivit försiktigare med våld sedan de åtalats och straffats i flera fall.

Yogindra hoppades hela tiden att de gudshängivna skulle lyckas leta reda på honom och befria honom. Sådant hade inträffat tidigare med andra kidnappade.

Yogindra hindrades systematiskt från att sjunga eller be Hare Krishnamantrat. När han försökte, påkallade man hans uppmärksamhet på olika sätt och distraherade honom.

Deprogrammerarna, som bytte av varandra hela tiden, ansatte Yogindra med argument mot Hare Krishna-rörelsen. De hade dock bara en ytlig kunskap om Krishnamedvetande, vilket var det viktiga för Yogindra. Deras synpunkter var klichéartade och fördomsfulla. De koncentrerade sig på att bevisa att rörelsens ledare var "materialistiska", "samvetslösa", "själviska", "makthungriga" och att de levde i rikedom. De menade att Yogindra förts bakom ljuset och utnyttjades till att samla in pengar för deras lyxliv. Deprogrammerarna plockade också fram dokument som de menade styrkte deras påståenden om bedrägerier och korruption inom sekterna. Man klumpade dock ihop en rad olika sekter och utgick ifrån att alla var lika bedrägliga och skadliga.

Yogindra var inte ovillig att ta del av deras material. Han läste flera av de många böcker om hjärntvätt och "snapping", medvetandeförändring fram och tillbaka, som de försåg honom med. De hävdade nämligen att han var hjärntvättad och att de nu skulle bota honom genom att återföra honom till normalt tillstånd.

Deprogrammerarna försökte få honom förtrolig, öppen och personlig. Samtidigt vändes varje förtroende mot honom. Han påstods t ex vara olycklig utan att själv veta om det.

De försökte också locka honom till ett materialistiskt liv, äta kött, dricka öl, fantisera om flickor, se TV osv.

En flicka, som tidigare varit Hare Krishna-anhängare, fick besöka honom ensam (mot alla tidigare principer). Hon talade med honom om sex och menade att han var sexuellt okänslig och utsvulten.

Under deprogrammeringen kom tre av Yogindras syskon på besök. En av systrarna bodde i villan hela tiden. Det var hon, f d nunna, som vänt sig till en kristen föräldragrupp och där fått anvisningar om var hon kunde hyra deprogrammerare.

Yogindras äldste broder kom också på besök och meddelade att Yogindra eventuellt skulle förklaras sinnessjuk om inte deprogrammeringen gav önskat resultat och han lämnade Hare Krishna-rörelsen.

Likaså kom den katolska irländska familjen in och talade med Yogindra om sina tidigare erfarenheter av sekter. En av den här familjens vänner, en blivande präst och deacon, kom också dit. Han hade dock inget andligt att förmedla. Deprogrammerarnas ledare hette Joe Alexander och var tränad av den ökände Ted Patrick. Han använde sig vid deprogrammeringen av den likaledes illa beryktade psykiatern Joe Liftons handbok om hjärntvätt.

Yogindra tyckte sig kunna konstatera att deprogrammerarna levde ett rörligt och flott liv. De flög hit och dit i USA under den tid han hölls fängslad och tycktes ha stora ekonomiska resurser och bodde lyxbetonat.

Deprogrammerarna arbetade med Yogindra i skift, ibland samtidigt. Systemen var hela tiden närvarande. De pratade oavbrutet med honom utom då han sov eller läste

deras litteratur. Den ledande deprogrammeraren var emot konventionell kristendom. Han hade tidigare tillhört Guds barn. Han läste vid deprogrammeringen ur bibeln och använde bibliska argument men på sitt högst egna sätt. De andra deprogrammerarna var däremot kristna och försökte omvända Yogindra till kristendomen, bl a genom att läsa ur bibeln. Detta gällde även systemen.

Deprogrammerarna förnekade att man kunde ha översinnliga upplevelser. Gud finns, menade de, men är oåtkomlig för mänskliga strävanden, t ex meditation. De menade att bara empiriska erfarenheter gällde. Gud har gett oss våra sinnen för att vi skall leva enbart genom dem. Ett par av deprogrammerarna erkände dock efter långa diskussioner att det kunde finnas fler sidor. Då Yogindra beskrev Krishna-medvetande missförstod de och blev arga. De försökte också göra honom arg. De ställde bl a hypotetiska, egenhändigt hop-

komna frågor: skulle han t ex döda sin familj om hans mästare befallde det?

Yogindra fick dock sova så mycket han ville, och han hölls aldrig vaknen med tvång. Han lyckades genomföra en fasta efter sin religions föreskrifter två gånger under den här tiden. Och man gav honom trots allt frukt som han kunde äta.

Yogindra upplevde inte att metoderna skärptes allteftersom deprogrammeringen drog ut på tiden. Däremot tilltog hotelserna mot honom. Man sa t ex att man inte skulle släppa honom när tillståndet från myndigheterna att hålla kvar honom löpte ut. Myndigheterna skulle tvärtom förlänga tillståndet. (Tillståndet att bemäktiga sig någons person på detta sätt har ingen motsvarighet i svensk rättskipning. Det kallas "habitus corpus" och är en kvarleva från medeltiden. Man kan alltså om det finns mycket tungt vägande skäl ansöka hos domstol att få kvarhålla någon med tvång. Tillståndet varar viss tid, men kan

förlängas.)

Yogindra kände sig beskyddad av en högre makt och blev alltmer beslutsam för varje dag. Han fann att Krishna-medvetande håller. Däremot upplevde han att deprogrammerarna blev alltmer modfälliga. Deras argument bet inte på honom. Efter 25 dagar, då familjens tillstånd från myndigheterna att hålla honom kvar löpte ut, släpptes Yogindra. Då hade han hållits fängslad från den 13-14 december till den 3 januari 1981. Deprogrammeringen kostade familjen ungefär 10.000 dollar, enligt uppgift från brodern. Då familjen inte ville satsa mer pengar, tänkte först deprogrammerarna fortsätta på egen hand, men ångrade sig sedan och släppte Yogindra fri.

Yogindra återvände genast till Sverige, men hans familj i USA har fryst inne hans arv, som han annars skulle ha använt till att trycka andlig litteratur för spridning i Norge.

RELIGIÖS TRO MINSKAR

Resultat av gallupundersökningar 1968

	Tro på Gud	Tro på liv efter detta	Tro på helvetet
USA	98 %	73 %	65 %
Västtyskland	81	41	25
England	77	38	23
Frankrike	73	35	22
Sverige	60	38	17

Som framgår av tabellen är USA mycket mer religiöst än Västeuropa. Men i USA, liksom i de andra undersökta länderna, minskar religiositeten.

I USA sjönk procenten vuxna människor som trodde på ett liv efter detta från 76 procent 1944 till 73 procent 1968 och 69 procent 1975. Nedgången under de sju åren från 1968 till 1975 var alltså större än nedgången under de föregående tjugofyra åren.

Det är sannolikt att även intensiteten i tron hos dem som tror sjunker. Om detta har dock ingen undersökning gjorts.

Men det finns en markant nedgång i den betydelse som religionen ges i människornas liv. 1952 svarade 75 procent av tillfrågade vuxna amerikaner att religionen var något "mycket viktigt" i deras liv - 1965 var siffran 70 procent och 1977 hade den gått ned till 53 procent.

Däremot har tron på Gud varit

tämligen konstant i Amerika: 1944 trodde 96 procent, 1947 94 procent, 1954 96 procent och 1968 98 procent.

Tron på Gud har alltså stor utbredning i USA. Men det är att märka att man med Gud kan mena olika saker. Man kan avse en enda personlig Gud eller en opersonlig ande/kraft eller kosmos eller en känsla eller något annat, som man betecknar som Gud.

1961-63 undersöktes i USA tron bland studenter i tolv representativa skolor - och sedan återigen i samma skolor 1969-70. Det visade sig att ortodox kristen tro minskade markant, särskilt mycket faktiskt i två undersökta "religiösa" skolor, Marquette och Brandeis. Omkring 1960 trodde 51 procent av studenterna vid Brandeis på en enda personlig Gud, tio år senare trodde endast 35 procent. Vid Marquette trodde 94 procent på Jesu gudomlighet omkring 1960, men 65 procent tio år därefter.

Om man går några årtionden längre tillbaka, finner man samma tendens. Bland amerikanska vetenskapsmän trodde 42 procent på en personlig Gud 1914, men endast 30 procent 1933. 1914 trodde 51 procenten av vetenskapsmännen på odödlighet, medan 33 procent trodde 1933.

1929 trodde 47 procent av 700 amerikanska prästmän att skapelseberättelsen i Bibeln var bokstavligt sann - men endast 5 procent av dem som studerade teologi trodde detta. Överhuvud taget hade studenterna mycket mindre tro än prästerna.

I några undersökta västeuropeiska länder sjunker också siffrorna för religiös tro. I England trodde 49 procent på ett liv efter detta år 1947, men 1968 var siffran nere i 38 procent. I Holland sjönk siffran från 63 procent 1961 till 50 procent 1968, i Frankrike från 58 procent till 35 procent och i Sverige från 49 procent till 38 procent.

Tillbakagången för traditionell religiös tro i utvecklade länder är ingenting utmärkande för vår tid utan torde vara en process som har pågått i århundraden och hänger samman med den ökade vetenskapliga kunskapen och den ökade folkupplysningen. Men tillbakagången torde gå allt snabbare.

Källa: En artikel av Burnham P. Beckwith i tidskriften *the Humanist* mars/april 1981.

Det kristna budskapets krona: JESU UPPSTÅNDELSE

"Stäng kyrkorna! Lägga ner församlingarna! Lägga ner CRUX!

Javisst ska vi göra det, om Jesus inte har uppstått från de döda. Då kan vi lägga av meddetsamma. Spola hela 'den kristna verksamheten' och göra något vettigare i stället. Då är både vår tro och predikan fåfäng, meningslös, står det i Korintierbrevet 15:14.

Så viktig är Kristi uppståndelse. Hela den kristna tron står och faller med den. Utan Jesu uppståndelse – ingen kristen tro."

Med de orden inledde redaktören för den kristna ungdomstidningen CRUX en påskhälsning till sina läsare – som alltså försäkrades att Jesus verkligen har uppstått.

Men har påståendet om Jesu fysiska uppståndelse en övertygande grund?

I Dagens Nyheter, påskafton, har Bo Grandien en artikel under rubriken "Tror prästen på vad han säger till församlingen?"

– Det finns självfallet inga bevis för att uppståndelsen verkligen ägt rum, reflekterar Grandien; här är det fråga om tro, inte vetande.

Vad finns det för underlag då för tanken att Jesus var död, men blev levande igen?

Jo, enligt professorn i religionspsykologi, f.d. metodistpastorn Thorvald Källstad, och domprosten i Skara, Karl-Gunnar Grape, måste "något ha hänt". De säger, i Grandiens referat:

– När Kristus korsfästes, hade han endast en handfull anhängare. Men bara efter 50 dygn var över 3 000 personer beredda att ansluta sig. Det vet man. Klart är också att graven var tom och att en del människor hade visioner, dvs såg eller tyckte sig se den återuppståndne.

"Något" måste ha hänt! O.K., men vad?

Bo Grandien "hoppas till" – skriver han – när Grape plötsligt utbrister:

– Om det skulle visa sig att man smusslat med liket (dvs gömt undan det) då skulle jag inte vara med längre!

Grandien kommenterar:

– Man får en plötslig vision av att hela lärosystemet hänger på en mycket tunn tråd.

Ändå är det inga svårigheter med rekryteringen till prästyrket. Vid Uppsala universitet finns 900 teologier studerande just nu. Men alla dessa präster, väl begåvade människor, tror de på Jesu uppståndelse?

Tror de – frågar Grandien – "att Kristus i kroppslig mening själv lämnade graven tredje dagen efter sin död och därpå visade sig för ett antal personer, åt fisk och honungskaka, gick genom stängda dörrar m m innan han försvann upp till himlen"?

Thorvald Källstad säger att en präst måste förkunna det som förväntas av honom eller henne. Har prästen svårigheter med tron, då håller han detta för sig själv. "Ingen vill blottställa sig."

– Men en utväg för att komma ifrån den svåra tron på Jesu fysiska uppståndelse, säger Källstad, är att peka på att gränsen mellan dröm och verklighet var flytande för antikens människor. Synerna i drömmen kunde tillmätas lika stort sanningsvärde som det man upplevde i verkligheten. En annan utväg är att säga att det i själva verket är församlingarna som är Kristi återuppståndna kropp. Det är en symbolisk tolkning, som sopar miraklet under mattan.

*

Det finns inga oomtvistliga historiska dokument som stöder tron på Jesu kroppsliga uppståndelse. Vad man vet är endast att vid en viss tid – för nära 2 000 år sedan – fanns det människor som trodde på Jesu uppståndelse och gudomlighet. Några vittnesbörd från denna grupp människor finns bevarade: Pauli brev och Bibelns evangelieberättelser. Paulus, Matteus, Markus, Lukas och Johannes vittnar om sin och andras tro. Fast hur deras trosvittnesbörd såg ut från början vet man inte helt säkert.

Teologier har tänkts ut med Jesusgestalten som centrum. De tillfredsställer många människors religiösa behov.

Så här kan det tros (redaktören för CRUX):

"Jesus kom och tog på sig allt det vi gör fel – syndar – mot Gud och människor: krig, mord, oärlighet, stöld, kärlekslöshet, fördömande och utnyttjande av andra. Genom att han dog för våra synders skull, och blev levande igen, har han öppnat vägen till Gud och till våra medmänniskor."

Har nu en sådan kristen teologi något med verkligheten att göra, eller är den ihopfantiserad?

Du får välja ditt eget svar.

Mitt svar är: jag söker vidare.

SM

Är astrologin falsk?

Astronomen professor Åke Wallenquist har ibland tagit till orda mot astrologin. 22 januari 1978 hade han en understreckare i Svenska Dagbladet med rubriken "Den astrologiska verklighetsförfalskningen". Han förklarar där att medan astronomin, hans egen vetenskap, bygger på omfattande och noggranna observationer och är baserad på kända naturlagar och fysikaliska fakta, så är astrologin en primitiv vidskepelse som härstammar från uråldriga österländska religiösa föreställningar och saknar vetenskapliga grundvalar.

När astrologin skapades, uppfattade människorna jorden som världsalltets mitt, och man trodde på samband mellan människorna på jorden och stjärnornas samt månens och solens lägen och rörelser på himlavalvet. "Man hade", skriver Wallenquist, "kanske kunnat förvänta sig att astrologin efter det heliocentriska systemets genombrott under 1500-talet (där således solen placerades i planetsystemets centrum) skulle själv dö eftersom dess grundvalar därigenom rasades." Under 1800-talet fick astronomin, skriver Wallenquist vidare, "ett grepp om de enorma kosmiska avstånden som skiljer jorden från solen och planeterna", och vi kom till insikt om att kosmiskt sett är jorden endast ett obetydligt stoftkorn – och i det läget borde astrologin ha avsomnat.

Men, ack, astrologin blomstrar som aldrig tidigare. För "en någorlunda bildad människa", menar professor Wallenquist, borde det vara en helt absurd uppfattning att en viss planet i ett visst läge i ett barns födelseögonblick på något sätt skulle kunna påverka barnets framtida öde. Gravitationskraften är ju även från närbelägna planeter så liten att det är orimligt att tänka sig att den skulle kunna påverka barnet i födelseögonblicket. Gravitationskraften från exempelvis Mars är ofantligt mycket mindre än den praktiskt taget obefintliga gravitationsverkan på barnet från läkaren eller barnmorskan.

Alltså skulle, om Wallenquists bedömning är riktig, alla de människor – även många högt begåvade – som trott och i nutiden tror på astrologin och menar sig ha fått goda belägg för riktigheten i sin tro, ha misstagit sig.

Kanske är det så – men säkert är

detta inte – att astrologin verkligen är orimlig, om man utgår från den nu allmänt hävdade naturvetenskapliga världsbilden. Och det är otvivelaktigt den som Wallenquist har i bakhuvudet och förutsätter vara evigt giltig.

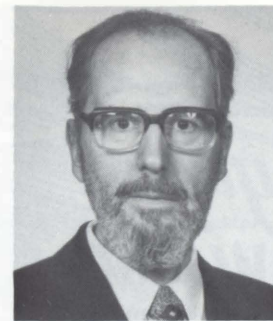
Emellertid är vetenskap en ung företeelse i mänsklighetens historia och betydelsefulla förändringar i vår verklighetsbild kan ännu komma att ske.

Professor Wallenquist är också en ivrig motståndare till tron på flygande tefat. Därför kan det vara roligt att mot hans filosofiskt sett felaktiga resonemang få anföra ett filosofiskt korrekt resonemang från ufologins guru professor J. Allen Hynek. Denne ärade herre och astronom har yttrat att "om någon kommer och säger att det är en häst i badkaret, så förefaller detta visserligen helt osannolikt, men man kan få reda på om det är sant endast genom att titta efter!"

Eftersom Hynek har rätt, så finns det ingen annan väg till vetande om astrologin än att forska. Och sådan forskning bedrivs faktiskt. Vi har här i Sökaren ganska ingående redogjort för Gauquelins undersökningar och nämnt professor Eysencks studier. De har jämfört vad astrologin säger med verkligheten och funnit en större överensstämmelse än vad slumpen skulle medge. Vi skall fortsätta att uppmärksamma resultaten av kritiska studier av astrologin i den mån som de kommer till vår kännedom. Vi ansluter oss inte till professor Wallenquists tilltro till det nuvarande paradigmet. Vi har ingen förutfattad mening, vare sig i ena eller andra riktningen.

Våra egna små undersökningar, vilka vi publicerat i Sökaren, har inte gett något stöd för astrologin. Det har inte heller en enkel undersökning som utförts i Amerika av Mechler, McDaniel och Mulloy (the Skeptical Inquirer nr 2, årgång 5). 262 studenter fick läsa tolv olika personlighetsbeskrivningar – en för varje astrologiskt tecken. De skulle välja ut den beskrivning som de ansåg passade bäst på dem själva. Men de lyckades inte hitta de rätta astrologiska tecknen: resultatet ansågs vara helt slumpmässigt – 26 riktiga val.

En svaghet i undersökningen var beskrivningarnas korthet: endast 35–40 ord vardera. Bakgrunden till undersökningen var att sensations-tidningen National Enquirer hade gjort samma sak med samma personlighetsbeskrivningar och uppgett att resultatet blivit 91 procent rätta val för 240 slumpmässigt utvalda personer.

Rune E A Johansson in memoriam

En märklig man – psykolog av facket och dessutom kännare av buddhismens heliga språk, pali – har lämnat oss.

Rune Edvin Anders Johansson föddes 1918 i Lärkeröd i Skåne och blev 1955 universitetslektor i psykologi i Lund. Han lämnade senare Lunds universitet och tog anställning vid FOA, där han blev laborator och utlokaliserad till Karlstad.

Han var sällsynt begåvad och intresserad av mångahanda ting, inte minst språk. Redan under skoltiden studerade han hebreiska vid sidan av de vanliga skolspråken, och vid universitetet i Lund bekantade han sig med både sanskrit och kinesiska.

Han blev alltmer intresserad av buddhismen och kom så småningom att bli en av de största kännarna av pali och, inte minst, av den psykologi som låg bakom de gamla texterna. Det var denna sällsynta kombination av kunskaper både inom psykologi och språkvetenskap, som gjorde det möjligt för honom att upptäcka det ingen tidigare hade tänkt på – nämligen att de buddhistiska texterna avslöjar, att författarna måste ha varit enastående skickliga psykologer.

Rune Johansson lade ned mycket tid och energi på att försöka klargöra de termer, som i pali beskrivs olika psykiska tillstånd. Sina resultat lade han först och främst fram i boken "The Dynamic Psychology of Early Buddhism" (London 1979), som väckte stor uppmärksamhet inom intresserade kretsar i världen.

I Italien – där det ledande namnet på området är tibetologen Tucci – blev man så belåten med hans bok, att den just utkommit i italiensk översättning, en mycket sällsynt framgång för en svensk forskare.

Men Rune Johansson gjorde mycket för att sprida kunskap om pali och buddhismen också inom vårt eget land. Han översatte och kommenterade de viktigaste buddhistiska lärosatserna och publicerade "Dhammapada Buddhistiska

aforismer" (Natur & Kultur 1967). Samma år gav han ut pali-texter med förklaringar på svenska (i "Årsbok 1967–1968" för seminarierna i slaviska och andra språk, Lunds universitet) som sedan utvidgades och kom ut som bok med titeln "Pali Buddhist Texts Explained to the Beginner" (Lund 1973).

I sina buddhistiska studier kom han också in på tibetanskan, som han till att börja med ägnade sig åt helt på egen hand. Men sedan han hade fått ett indiskt statsstipendium, kunde han vid Calcuttas universitet studera både pali och tibetanska för infödda lärare. Det är betecknande för hans intelligens, att det inte dröjde länge, förrän han kunde korrespondera med sin tibetanske lärare på tibetanska.

Det lilla fåtal i vårt land som är intresserade av tibetanskan, kan tack vare Rune Johansson få hjälp med enkla texter. – Han publicerade nämligen "Tibetanska texter preparerade för nybörjare" (i "Språkliga Bidrag" nr 9, Lund 1957). Detta är såvitt bekant det enda hjälpmedel som finns på svenska för den som vill sätta sig in i modern tibetanska.

Han blev känd och uppskattad på många håll utomlands, och en tid var han anställd som Associate Professor i psykologi vid universitetet i Tel Aviv, Israel (då de gamla kunskaperna i hebreiska kom väl till pass).

Han verkade dessutom både som studerande och som lärare vid universitetet i Colombo, Sri Lanka, där han ytterligare kunde fördjupa sig i hinayana-buddhismen.

Att han inte var rädd för att pröva inkonventionella metoder, visade han 1965, då han deltog i en liten sommarkurs, som undertecknad hade förmånen att få arrangera på Munthes San Michele, Anacapri i Italien. Vi hade där tre språk på schemat och Rune Johansson talade om pali, vilket blev mycket uppskattat.

Det hör till tragedierna i denna värld, att en man som bara är 63 år och som dessutom höll på med ett nytt manuskript, rycks ifrån oss. På grund av sjukdom blev han mycket isolerad och få lärde känna honom. Men för oss som gjorde det, känns saknaden mycket stor och vi deltar i sorgen, då nu hans maka Margot, reskamraten i alla riktningar, lämnas ensam.

Om Rune E A Johansson kan man ge slutbetyget, att han var omutligt exakt och sanningssökande, en verklig forskare.

OLOV BERTIL ANDERSON
Universitetslektor

Gyllene visdom
Samlad av Nils Kalén

Epiktetos, 50–138, grekisk-romersk filosof, var slav men blev frigiven. Hans filosofi ansluter sig nära till stoicismen; hans "Handbok i livets konst" tillhör den oförgängliga filosofiska litteraturen.

Från vilket land är du? Svara nu icke: "Jag är från Korint", eller: "Jag är från Aten", utan säg som Sokrates: "Jag är från världen". Ty varför säger du, att du är från Aten och nöjer dig inte med att endast nämna den lilla vrå, där din stackars kropp togs emot, då du föddes? Är det ej klart, att när du nämner dig atenare eller korintier, så är det emedan du vill knyta ditt namn till en större plats, som inte bara omfattar din egen boning och hela ditt

hus, utan det större område, varifrån din familj utgick, innan du själv kom till? Och därför är det väl rimligt att filosofen, som fattar världsstyrelsen och som vet, att av alla familjer är ingen större, mera betydande och mera vittfamnande än den som omfattar alla förnuftiga väsen och Gud själv, att denne filosof säger, "Jag är från världen. Jag är som alla andra väsen Guds son."

PIKTETOS

Astrologi

Forntidens konst aktuell i tiden? En grundkurs om stjärnornas samband med liv på jorden. I kursen, arrangerad på hotell Sanninggården i Tärnafjällen ingår:

- Symbolstudier med konstnärliga övningar i färg och form.
- Illustrationer med diablerer
- Iakttagelser av kosmiska krafters manifestationer i naturen
- Uträkning av eget födelsehoroskop
- Riktlinjer för tolkning m m.

Kursen vänder sig till både nybörjare och mer erfarna.

Deltagaravgiften 1 690:–/person inkluderar helpension tiden 15–22 aug., kursavgift samt all material. För vidare upplysning Hotell Sanninggården, Barbro Ottosson 920 64 Tärnaby. Tel. 0954/330 38.

BABAJIS KRIYA YOGA

- Asanas – Hatha Yoga
- Pranajam – Andningstekniker
- Dhjanam – Meditation
- Mantras – Befriande frö-ljud
- Bhakti – Hängivenhet

Gratis introduktionslektioner varje mån & fre kl. 18–20.30
Grevg. 18 ① Östermalmstorg
tel. 08/62 63 00

BUDDHASASANAFÖRLAGET
Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:–

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:–

Buddhas tal till Kalamafolket/ Talet om rätt syn
40 sidor, ca 19:–

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:–

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:–

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Kontakt

32-årig ömhetslängtan, utåtriktad, kille söker mjuk, trygg, levnadsglad flicka för djup känslomässig, andlig gemenskap. Intressen: Livsåskådningsfrågor (bl a Martinus kosmologi), levnadsklohet, personlighetsutveckling, naturupplevelser, resor, film och musik. Svar till "Närhet, ömhet, värme", Sökaren f v b.

*

Lundakille 28 år önskar brevväxla med tjej i passande ålder. Jag är ärlig, ordentlig och levnadsglad. Intressen: Astronomi, UFO, religion, filosofi, biologi, naturupplevelser, musik. Svar till "Peace and Love", Sökaren f v b.

*

Finns det någon man, gift eller ensamstående, som vill skriva till gift 44-årig kvinna och som tror på vänskap mellan man och kvinna. Alder har ingen betydelse. Mitt huvudintresse är musik. Svar till "Ensam i mitt äktenskap". Sökaren f v b.

*

Pris för kontaktannonser: 40 öre per ord + 4:– i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 10:–. Moms inräknad.

HOROSKOP

Mini-horoskop 25 sv/kr
Utförligt
personligt horoskop 54 sv/kr
Progressivt årshoroskop 54 sv/kr
Astro-Bladet sendes gratis

Peter Sørensen
Solgården 18, DK-3250 Gilleleje
Danmark

Växtorienterad astrologi

Jag ställer ditt horoskop och åskådliggör din inre dynamik och potential. Endast personliga besök. Ring Jan Romander, 08–42 61 39.

REGNBÅGENS
bokhandel
NEW AGE BOOKSHOP
& INFORMATION CENTER

SPECIALBOKHANDEL SAMT KURS- OCH INFORMATIONSCENTER PÅ OMRÅDET FYSISK OCH PSYKISK HÄLSA, MILJÖVÅRD OCH MEDVETANDEUTVECKLING ("EN STÖRRE VERKLIGHET"):

HÄLSOKOST, ALTERNATIVA LÄKEMETODER, NATURENLIG ODLING, EKOLOGI, ALTERNATIVA TEKNOLOGIER OCH LEVNADSFORMER, YOGA, PSYKOTERAPI, MEDITATION, ESOTERIK, MYSTIK, ASTROLOGI, PARAPSYKOLOGI, SPIRITUALISM, RELIGION M.M.

BALTZARSGATAN 32 MALMÖ
("BUTTERICKS-HUSET")

Postadr. Box 4156, 203 12 Malmö
Tel. 040-2371 28

Öppet:
Tisd.–fred. 12–18, lörd. 9–15
måndag stängt

SUNRISE. Engelskspråkig tidskrift från Teosofiska Samfundet – Pasadena 10 nr/år endast 30:–. Skriv gärna och begär gratis ex. från **Anne Eek**, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

Sven Magnusson
Det "övernaturliga" och vår världsbild
c:a pris 65:– inb.
Zindermans förlag
Box 310
401 25 Göteborg 1
Tel. 031/13 78 32

LIBRA

Tidskrift i Astrologi

Utkommer med 4 nr. per år.

Prenumeration 1981 80:–

Lösnummer 25:–

Betalning i förskott till postgiro 93 24 56-7

Astrologiska Institutet

Per Dahlin
Svedjärnsvägen 72 B
792 00 MORA
Tel. 0250/147 04

Människor

Det är långt till nästa människa. Runt om flera gathörn, över många vidder, där finns hon nog, ty du har läst om henne. Dem du möter i trappan, råkar på jobbet, dagligen andas på, knuffar till eller inte låtsas se, de är ju inga riktiga människor. Den verkliga Människan är annorlunda, det har du hört, det har du lyssnat dig till, så, om du bara förmår att tränga dig igenom horden av dem som befinner sig omkring dig, så skall du säkert hitta Människan bortom alla människor.

S

PROFETEN

BOKREVV

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Fack, 221 01 Lund.

Ur Bokrevy nr 1, 1981

RELIGION

ELIOT, ALEXANDER. Myternas värld. Sägner, sagor och berättelser om gudar och hjältar, monster och odjur, skapelse och död. R&S. Övers. fr. eng. av Bengt G. Söderberg. Orig:s titel: Myths. 320 s Ill. litt. reg.

Cm BN 0674730-5E
Detta är ett praktverk om all världens myter, enormt rikt illustrerat i färg och svart-vitt med ett bildmaterial taget från både arkeologin, etnografin och konsthistorien. Det inleds med två korta kapitel om mytforskningen och myterna såsom sådana, skrivna av två av världens främsta mytforskare, båda påverkade av Jung och hans arketyper. Huvuddelen av texten rymmer ett myller av myter från alla kulturer, ordnade efter ämnesområden. I boken finns enormt många fler myter än i "Världens bästa myter och sagor" från 1962 men tyvärr är en del av dem tämligen rump-huggna och en del upprepningar har gjorts, systematiseringen till trots. Men det är dock den fylligaste mytsamling som kommit på svenska hittills och bildmaterialet är rent utomordentligt.

Roland Adlerberth

FILOSOFI OCH PSYKOLOGI

KOVEL, JOEL. Terapiguident. Från psykoanalys till beteendeterapi. Prisma. Övers. fr. eng. av Philippa Wiking. Orig:s titel: A complete guide to therapy. 304 s. Reg.

Do BN 0674846-81
Detta är en synnerligen instruktiv översikt över olika terapiformer. Boken inleds med ett verkligt bra kapitel om neurosens problematik samt allmänna principer för psykoterapi. Varje större terapiform får därefter en kort karakteristik. Man märker väl att förf själv är psykoanalytiker av den klassiska skolan, men han är tolerant utan att vara utslätande i sina redogörelser för andra terapiformer. Praktiska råd för den som tänker gå i terapi avslutar boken; här finns även en del upplysningar om aktuella svenska förhållanden. Den lättflytande engelska texten har översatts till lika lättflytande svenska. I boken finns också en kort ordlista samt en fyllig litteraturförteckning.

Lars Bejerholm

Vi människor är allesamman små
oansenliga båtar på världens hav.
Sundar Singh

MEDICIN

ANDERSEN, LIS Zonterapi. Hälsaböcker. Övers. fr. da. av Anders Hermander. Orig:s titel: Handbog i zoneterapi. 224 s. Ill. Vm

BM 0673693-4F

En dansk sjukgymnast skriver om tolv års erfarenhet av zonterapi, en behandlingsform där man söker påverka inre organ genom tryck på vissa zoner på huden, t ex under fötterna. Liksom den besläktade metoden akupunktur bygger zonterapin på föreställningar som är främmande för den västerländska skolmedicinen. Några vetenskapliga undersökningar om metodens verkan finns knappast, och metoden ses med misstro av de flesta läkare. Förf påstår dock att det är garanterat ofarligt att trycka folk under fötterna och att man med fördel kan skaffa sig erfarenheter genom att behandla sig själv och sina närmaste. Förf refererar böcker om zonterapi och besläktade metoder och berättar om egna lyckade behandlingar. De flesta sjukdomar och besvär tycks kunna lindras eller botas med hjälp av zonterapi, åtminstone "i vissa fall". Bokens disposition är något rörig, men den som vill börja behandla sig själv eller andra finner många praktiska råd med förklarande teckningar. Förf betonar också vikten av att samarbeta med läkare när det gäller allvarliga sjukdomar.

Nils-Olof Jacobson

Den mänskliga identitetens gåta

För några är Rudolf Steiner Tänkaren med stort T, för andra kan det vara Pierre Teilhard de Chardin, Martinus, Alice Bailey eller Paul Brunton.

Brunton är en engelsk, men indiskt orienterad populär filosof och mystiker, ännu i livet för övrigt (född 1898) som har fåtthängivna läsare i många länder. Robert Larsons förlag har tidigare gett ut fyra svenska Brunton-översättningar, tre gjorda av Anna C. Bornstein och en av Ivan Troëng. I år har *Vägen till Överjaget* (ca-pris inkl. moms 75:85, endast inbunden) utkommit, översatt av Anna Bornstein, som ser det som en väsentlig livsuppgift att överföra Paul Bruntons tankar till svenskt språk. Original heter *The Quest of the Overself* och utkom 1937. Ytterligare tre Brunton-böcker är planerade att utges under den närmaste tiden.

Paul Brunton har, liksom indiska vise, i introspektiv koncentration funderat över jagets sanna natur. Ett resultat av hans inåtskådande är insikten att "ingen tanke har en varaktig existens – endast jaget som har tankarna förblir oförändrat". Det sanna, gudomliga jaget är enligt Brunton det "rena medvetandet", eller Överjaget, som han menar

finns bortom tankarna som personlighetens tidlösa botten, det som "alstrar tankar". Brunton skiljer alltså mellan tanken och tänkaren.

Det är möjligt att uppfatta jaget på annat sätt än Brunton gör. Man kan exempelvis anse att vid introspektion inget "rent medvetande" kan observeras, utan endast en tankeprocess: jaget blir då själva tänkandet, den tänkande substansen. Men trots att invändningar kan göras mot Bruntons analyser, torde föreställningar av den "vedantiska" typ som han har, åtminstone snudda vid sanningen – den känslan har i alla fall recensenten. Paul Brunton är ingen vetenskapligt kritisk filosof, utan mer populär, oprecis, amatörbetonad – liksom exempelvis Martinus: en mystiker. Men någonstans där Paul Bruntons tankar rör sig, torde sanningen ligga.

SM

Lilla Anna och livet

Herr Gud, det är Anna av Fynn (Gummessons förlag, översättning Philippa Wiking) är en bok med verklighetsbakgrund som handlar om en liten brådmogen flicka. Hon hittas av sin blivande vän, Fynn, bokens berättare, i Londons fattigkvarter och får stanna i hans hem. De båda, den storväxte nittonåringen och den lilla femåringen, är själsfränder. Tillsammans utforskar de livets struktur och mening – och Gud. Och det är Anna som huvudsakligen är läraren och med hjälp av händelser i naturen och vardagen bit för bit klarlägger hurdan Gud är. Barnsligt men glasklart logiskt undervisar hon sin vän.

Jag har läst boken för två barn i tolvårsåldern. De var fascinerade och tycktes uppfatta budskapet intuitivt. Det spelade ingen roll att det här och var fanns svåra ord som de inte förstod. Men kanske ändå att den här boken har mest att säga vuxna. Särskilt mycket ger den en läsare som har studerat en del religion och filosofi. Till vad Anna säger kan man hela tiden se paralleller i kärnpunkter hos filosofiska och religiösa läror, vilka kanske först i Annas ord får full klarhet.

Anna-boken måste läsas med ett öppet sinne. Biskop Trevor Huddleston har sagt följande om den:

– Jag skulle ha föredragit om den här boken givits ut i en mycket begränsad upplaga med en notis av ungefär den här innebörden: Här är en bok som är en pärla av mycket högt värde. Den betyder allting. Sanning, godhet och skönhet för dem som förstår. Men för dem som inte gör det blir det något av ett helgerån att öppna den. . . .men det är lika omöjligt att beskriva denna bok i en kort recension, som det vore att beskriva Johannes evangelium.

Så långt biskopen i vars ord jag är beredd att instämma.

Lilla Anna dör i en olyckshändelse sju år gammal. Och Fynns sorg är till en början outhärdlig, men till slut finner

han just genom Annas död svaret på frågan var hon – och Gud – och allting alltid är: Mitt i mej! Så brukade Anna ofta säga: Herr Gud är mitt i mej, Herr Gud är mitt i dej, alltså är jag också mitt i dej!

Så här kunde det låta när Anna förklarade en egenskap hos Gud, som hon tyckte att alltför få hade upptäckt och som för tanken till "den fria viljan":

. . .Gud är vår mittpunkt, men tänk det är ändå vi som måste erkänna att han är det. Det är det märkvärdiga med Herr Gud att han är sådan, att fast han är mittpunkten i allting så står han utanför oss och knacker på för att få komma in. Det är vi som öppnar dörren! Herr Gud bryter sig inte in, han knacker på och väntar. . . .Att Gud har hittat på det där, det visar ju verkligen hur fantastisk han är. – Det är väl lustigt va? Det gör ju mig så viktig liksom. Tänk att herr Gud låter mig bli viktigare än han!

Asa Freij

Jesus i Indien

I sin nyttiga bok "Fynd och fusk i bibelns värld" (Proprius 1979) granskar religionsvetaren Per Beskow moderna Jesuslegender och evangeliefalsarier, bland dem det vitt spridda påståendet att Jesus överlevde korsfästelsen och dog i Indien. Om Jesus i Indien har Per Beskov nu skrivit en hel liten bok med titeln *Jesus i Kashmir* (Proprius 1981, 61 sidor) där han "tillräckligt har kunnat visa" – hoppas han – "hur bräckliga de historiska dokumenten är för åsikten att Jesus skulle ha slutat sina dagar i Indien." "En granskning av argumenten visar att inte ett enda av dem håller för en historisk kritik", skriver Beskow. "Allt består av lösa påståenden, missuppfattade litterära texter eller ibland rena falsarier." Kvar står profetiska utsagor av Ahmadiyyarörelsens grundare Ahmed, vilken genom gudomlig uppenbarelse fått kännedom om Jesu vistelse i Indien. Dessa utsagor har religiöst värde för troende, men kan inte åberopas i historievetenskapliga sammanhang.

Beskow skriver att "Jesus i Indien" inte är någon gammal österländsk tradition, som ibland påstås, utan en legend skapad i slutet av 1800-talet av Ahmed. Det existerar inte heller någon gammal tradition att Jesus ligger begravd i Srinagar i Kashmir. Även den uppgiften härstammar från Ahmed. Yuz Asaf är inte identisk med Jesus, som hävdats utan är en legendarisk version av Buddhan. Något manuskript om Jesus i Indien finns av allt att döma inte i klostret Himis nära Leh i Ladakh. Den text som den ryske krigskorrespondenten Notovitch gett ut är ett falsarium.

Jag har ingen möjlighet varken att slå författaren på fingrarna eller att nicka godkännande åt framställningen. Där emot kan jag ju säga att en vetenskapligt kritisk granskning är ett bättre sätt att förhålla sig till påståendena om Jesus i Indien än att stödja sig på en profet och på tvivelaktiga skrifter.

SM

Förändra era sinnen. Låt er förvandlas.

Ju mer positivt och konstruktivt ni tänker desto smidigare rör ni er framåt i livet.

Glöm aldrig

att det som får komma in i själens innersta ska också komma ut igen.

Därför, om du matar ditt sinne med tankar som är destruktiva, missnöjda, otillfredsställda och oharmoniska, så är det sådant som kommer ut igen sedan, för det som gått in ska gå ut igen, förr eller senare.

När du låter dig uppfyllas av det som är av ande, och det som står under andlig inverkan då uppenbaras det som är av ande i ditt liv och ditt verk.

Höj ditt medvetande, håll det upphöjt,

låt det inte dras ned i smutsen; för ju mer gytiga och smuts du drar på dig, desto svårare får du att bli kvitt det.

Vandra i ljus och utstråla ljus! Låt kärlek fylla hjärtat, låt kärlek strömma ut!

Gör det till en vana att hålla tankarna fästa på allt det vackra i livet och att se det allra bästa i var och en, i allting.

Tillåt inte några deprimerande tankar alls utan lyft din tanke högt

låt den stiga högre och högre, som en lärka och sjung din sång, lovpris och tacka för allt det underbara som är ditt.

Ju mer du känner tacksamhet ju mer du är positiv – desto högre kan ditt sinne lyftas.

Det är de negativa tankarna som tynger dig nedåt; det är de positiva, konstruktiva tankarna som lyfter dig högre och högre.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Vad som finns är medvetande

Vad som finns är *medvetandesubstansen*, brahman som den kallas i hinduismen. Ingenting annat finns. Jag säger detta mot bakgrund av en agnostisk grundinställning, som jag har. Ty jag *vet* inte – jag erkänner att jag saknar insikt. Men jag har denna *föreställning*, en "filosofisk" föreställning, som kan vara oriktig.

Jag *tror* så här:

Medvetandesubstansen finns, och dess natur är sådan att den är personlig (dvs den upplever sig som ett jag) medveten, tänkande, viljande. Den *måste* tänka, ty det är dess natur, dess väsen. Något "rent medvetande", i betydelsen medvetande helt utan tankar, finns inte, ty "detta som nu upplevs är rent medvetande" vore alltid en tanke och således inte rent medvetande. En medvetandesubstans tänker alltid. Vid introspektion kan endast en tankeprocess observeras, aldrig ett rent medvetande.

Att medvetandesubstansen är personlig innebär att den alltid upplever sig som ett "jag". Överallt där det finns större fragment av den, begränsade av de föreställningar som är dess kroppsliga höljen, finns upplevelsen att vara ett "jag".

Allting, som finns, finns i medvetandesubstansen, eller kosmosan-

den, som är universum. Allting är tankar i medvetandesubstansen.

Substansen upplever livet i oräkneliga former, genom de individer som finns.

Knuten till min hjärna finns en försvarlig droppe av den jagupplevande medvetandesubstansen. Här upplever substansen livet på ett speciellt sätt, som är mycket likt de sätt som substansen genom andra människor upplever det på, men som också skiljer sig i nyanser och detaljer från alla andra sätt att uppleva livet.

När jag till slut dör, försvinner för alltid medvetandesubstansen från denna organism, denna hjärna, som inte längre fungerar, och mitt karaktäristiska sätt att uppleva verkligheten upphör. Men substansen fortsätter att uppleva genom andra mänskliga och lägre former. "Jag" fortsätter att finnas till, ty det jag menar med "jag", när jag blickar in i mig själv, är just medvetandesubstansen, den som tänker i mig och i allt annat levande, men tänker olika genom olika hjärnor. "Jag" är ingenting annat än universums ande, kosmos själv eller Gud, det enda som finns och det som innehåller allting – eller rättare sagt: "jag" är ett fragment av kosmos ande, med sin egen fragmentariska livsupple-

velse.

Döden är således ingen tragedi. Du (medvetandesubstansen) lever vidare i oändlighet, ty tiden finns *inom* substansen, eller kosmosanden, inte utanför den. Substansen är tidlös, evig. Den är inte ställd under tidens förstörande makt, utan tiden är en egenskap som den själv har.

Du lever alltså vidare i allt medvetet, eftersom du är identisk med allt som lever.

Om, vid döden, ditt medvetande frigörs från den snäva identifieringen med din egen organism och dess personlighet, men ändå förblir intakt, åtminstone en kort stund, då finner du dig fullständigt ointresserad av den som du tidigare ansåg att du var. Du vet i stället att du är kosmosanden själv, det enda väsen som finns. Du identifierar dig med och smälter in i den allomfattande anden. Den organism som har ditt namn, är inte mer du själv än en fågel eller en sten är det.

Så tror jag.

Men sanningen kan vara annorlunda. Jag saknar ju, liksom andra, insikt. Jag har bara en människas föreställningar om verkligheten.

SM

SÖKAREN

Nr 6 1981 Årgång 18

Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3

Postgiro: 70 60 47 -8

Bankgiro: 372 -8128

Telefon: 08/69 60 27

Red o ansv utg: Sven Magnusson

Sökaren är en oberoende tidskrift för livsåskådningsfrågor, där skilda meningar kan föras fram.

För varor och tjänster som utbjuds i annonser i denna tidskrift svarar endast annonsörerna själva.

Tryckt hos Smålandspostens Boktr. AB, Växjö 1981

ISSN 0038 -0504

PRENUMERATIONSPRISER

Helår (10 nr) 86: -

Halvår 45: -

Annonspriser (moms tillkommer):

Helsida 1.000: -, halvsida 600: -, småannonser 20: - per spalt-cm men minst 60: -.

INNEHÅLL

Åsa Freij:

En vecka på Masesgården

2

Nils Wiklund:

Intervju med Martin Johnson

6

Evelyns tre ansikten

10

Åsa Freij:

Freya spränger gränser

12

Åsa Freij:

Kooperation, ett alternativ

14

Åsa Freij:

Biologisk odling enda rätta

16

Åsa Freij:

Två "new age" -kämpar

18

Nils Kalén:

Martinus (1890 - 1981)

22

Sven Rosén:

Borgens Förlag

24

Björn Sahlin:

Tvångsomvändelse i USA

28